Цæйут, æфсымæртау, радтæм нæ къухтæ
Абон кæрæдзимæ, Иры лæппутæ!..

Цæгат Ирыстоны республикон адæмон газет
Республиканская народная газета Северной Осетии

РÆСТДЗИНАД

№ 230 (25716)

Газет цæуын райдыдта 1923 азы 14 мартъийы – газета издается с 14 марта 1923 года

2022 азы 14 декабр — цыппурсы мæйы 14 бон, æртыццæг

Аргъ 10 сомы

КÆСУТ НОМЫРЫ:

2 БÆРÆГБОН *Паспорттæ — æвзонг фæсивæдæн*

3 ТЕМАТИКОН ФАРС *"Хурзæрин"*

4 СПОРТИВОН ФИДИУÆГ *Хъæбысхæст*

Æхсызгон хабар

Удыбæстæ — уæлдæфон бæлццæттæн

Знон Цæгат Ирыстоны кадджын уавæры байгом аэропорт "Дзæуджыхъæу"-ы авиабастдзинады ног терминал. 2020 азы декабры райдыдта йæ арæзтад æмæ абон уæлдæфон бæлццæттæн лæггад кæнынмæ у цæттæ. Ног бæстыхай дзуапп дæтты нырыккон домæнтæн. Зæрдæмæдзæугæ у йæ æддаг бакаст, райдзаст æмæ парахат сты дыууæ уæладзыджы дæр.

Æхсæз лифты, эскалатор, кусы дзы æдасдзинады æмæ уæлдæфы сыгъдæгдзинадмæ чи кæсы, ахæм системæтæ. Бæлццæтты удæнцойæн дзы ис аив æнхъæлмæкæсæн залтæ, чысыл хæрæндæттæ, дуканитæ.

Æппæт ацы ногдзинæдтæ фенынмæ æрбацыдысты РЦИ-Аланийы Сæргълæууæг **Сергей Меняйло**, республикæйы раздæры Сæргълæууæг **Битарты Вячеслав**, æндæр бæрнон кусджытæ.

Комкоммæ цæстуынгæ бастдзинады фæрцы кадджын мадзалы архайджытæн арфæ ракодта Уæрæсейы Федерацийы Президент **Владимир Путин**.

Бузныг загъта, ацы хорз æмæ хъæугæ хъуыддагыл чи бафыдæбон кодта, уыдонæн се 'ппæтæн дæр.

Фæстæдæр аэропорт "Дзæуджыхъæу"-ы генералон директор **Сергей Чалов** уазджытимæ æрзылдис ног аэропорты бæстыхайыл. Бæрæгбон сфидыдта ирон музыкæ æмæ "Хонгæ" кафтæй. Уыцы бон паддзахадон хæрзиуджытæ радтой къорд адæймагæн.

Майдан "Ирыстон Намысæн"-æй — схорзæхджын кодтой компани "Новапорт Холдинг"-ы генералон директор **Роман Троценкойы**, республикæйы Кады грамотæтæ радтой аэропорт "Дзæуджыхъæу"-ы техникон директор **Сергей Бенц**, проекты разамонæг **Олег Гречишкин** æмæ аэропорт "Минеральные Воды"-йы техникон директор **Хъалæгаты Олегæн**.

Журналистты фарстытæн дзуаппытæ дæтгæйæ, Сергей Меняйло загъта, рæстæгимæ æмдзу кæнын кæй хъæуы. — Бæлццæтты нымæц фылдæр кæны. Аразæм нырыккон фæндæгтæ, абон та гом кæнæм уæлдæфон дуæрттæ Ирыстонмæ. 1,5 милуан адæймагæн лæггад кæндзæн бастдзинады ног терминал. Уæрæсейы Президент нын бафæдзæхста, æмæ фæстæдæр скæндзыстæм уæлæмхасæн уадзæн пункт ацы аэропорты. Нæ' стыр нысан у, цæмæй ног терминал куса æхсæвæйбонæй, — загъта Сергей Меняйло.

— Æхсызгонæй цин кæнын ирыстойнæгтимæ. Туризмы райрæзты программæ æххæст кæнгæйæ ма дарддæр кусдзыстæм. Ирон адæм хъуыстгонд сты сæ уазæгуарзондзинадæй. Иу хатт чи фена уæ рæсугъд хæхтæ, диссаджы æхсæрдзæнтæ, уый, æнæмæнгæй, ссæудзæн дыккаг, æртыккаг хатт, — загъта Роман Троценко.

ГУГКАТЫ Жаннæ

Къамтæ систа ХЪАЙЫРТЫ Дианæ

Коммуналон хæдзарад

Фæндæгтæ сыгъдæг дарын хъæуы

Зымæджы афон фæндæгтæ митæй æмæ ихæй расыгъдæг кæнынæн чи хъæуы, республикæйы фæндагон æмæ коммуналон кусæндæттæ ахæм кусæнгæрзтæй ифтонггонд сты.

Транспорт æмæ фæндагон инфраструктурæйы комитеты сæрдары хæдивæг **Дзампаты Игор** фæндагыл цæуыны æдасдзинадæн фадæттæ аразыны фæдыл къамисы æмбырды рæстæг амынд хабар фехъусын кодта.

— Арæзтадон кусæндæттæ зымæджы фæндæгтæм зилыны фæтк бацæттæ кодтой, бригадæтæ рад цæмæй хæссой, уымæн фадæттæ сарæзтæуыд, цас хъæуы, уый бæрц фæндагон нысантæ бацæттæ кодтам, — загъта хицауиуæггæнæг адæймаг.

Уæ зæрдыл уын лæууын кæнæм: Дзæуджыхъæуы "Спецэкосервис" митæфснайæн техникæйы 13 иуæджы (ацы хæдтулгæтæй фарастæй пайда кæнæн ис сæрды дæр) кæй балхæдта, амæй размæ "15-æм регион" ахæм хабар фехъусын кодта. Компани зымæгмæ балхæдта 1200 тоннæйы сæрмагонд цæхх. Бахъуаджы рæстæг хардзон æрмæджытæ уæлæмхасæн балхæндзысты.

Нæ уацхæссæг

Паддзахадон арæн

"Уæллаг Ларс"-ы уавæр

Уæрæсейæ фæсарæнтæм Цæгат Ирыстоныл цæуæг фæндæгтыл бамбырд чысыл хъуагæй 500 уæзласæн хæдтулгæйы бæрц.

Ацы хабар нæ республикæйы Хицауады аппаратон æмбырды рæстæг фехъусын кодта вице-премьер **Икъаты Русланбег**.

— Ручъы æфцæджы æмæ Арвыкомы фæндæгтæ транспортон фæрæзты æппæт хуызты цыдæн гом сты. Нырттæккæ Цæгат Ирыстоны бамбырдуæвæг 495 уæзласæн транзитон хæдтулгæйы æнхъæлмæ кæсынц ацы фæндæгтыл фæсарæнтæм ацыдмæ, — загъта Икъайы-фырт.

Бæрнон адæймаджы ныхасмæ гæсгæ, ивгъуыд къуырийы дæргъы автотранспорты 17,5 мин иуæджы æмæ 39 мин адæймаджы паддзахадон арæныл æрбынæттонуæвæг цæстдарæн-уадзæн бынат "Уæллаг Ларс"-ыл дыууæрдæм ацыдысты.

Нæ уацхæссæг

Оперативон æмбырд

Æдасдзинады фарстатæ — боны фæткы

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæг Сергей МЕНЯЙЛО 2022 азы 19 октябры ист Уæрæсейы Президенты фидаргонд Указы мадзæлттæ æххæст кæныны тыххæй скодта Оперативон штабы æмбырд.

Архайдтой дзы республикæйы Хицауады Сæрдар **Дзанайты Барис**, Парламенты Сæрдар **Тускъаты Таймураз**, тыхы структурæтæ æмæ барадхъахъхъæнæг оргæнты разамонджытæ.

Ныхас бацахста, цардарæзты, артаг-энергетикон, транспортон, промышленносты, æнæниздзинад хъахъхъæнынады, адæм фылдæр кæм вæййынц, уыцы хыгъдмæ хаст куыстуæтты, организациты æдасдзинад. Уыдæттæ домынц Уæрæсейы Президенты æмæ РЦИ-Аланийы Сæргълæууæджы Указтæ.

Рæгъмæ рахастой регионалон хызæг æмæ граждайнаг хъахъхъæнынады скондты рацарæзт скæныны фарста. Сергей Меняйло разамонджыты æргом аздæхта сæ бæрндзинадмæ, цыдæриддæр сæ размæ хæстæ æвæрд цæуы, уыдон сты æнæмæнг æххæстгæнинаг.

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæджы æмæ Хицауады пресс-службæ

Парламентæй

Ацы азы республикон бюджет кæронмæ сбæлвырд

Уыд Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы æвдæм равзæрст Парламенты æвдæм æмбырд. Амыдта йæ Парламенты Сæрдар ТУСКЪАТЫ Таймураз.

Æмбырды архайдтой республикæйы Хицауады уæнгтæ, Сæйраг федералон инспектор РЦИ-Аланийы **Сергей Гончаров**, муниципалон скондты разамонджытæ, дзыллон хабархæссæг фæрæзты минæвæрттæ. Боны фæткы фарстатæ ацы хатт бирæ нæ уыд, фæлæ уыдысты ахадгæ æмæ, аргъæвæн кæмæн нæй, ахæмтæ.

"Рæстаг Уæрæсе — патриоттæ — рæстдзинады фарс", зæгъгæ, ацы политикон партийы уæнг **Виктор Величко** Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы Парламенты депутаты хæстæ йæхицæй æмгъуыдæй раздæр кæй систа, уымæ гæсгæ æмбырды архайджытæ байхъуыстой Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы æвдæм равзæрст Парламенты депутат равзарыны фæдыл Парламенты Мандатон къамисы уæнг **Битарты Аличы** хъусынгæнинагмæ.

Депутаттæ фыццаг бакасты æркастысты "2022 азмæ æмæ 2023-2024 азты пъланон рæстæгмæ Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы бюджеты тыххæй" Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы Закъонмæ ивддзинæдтæ бахæссыны тыххæй" Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы закъоны проектмæ. Уый фæдыл раныхас кодта финансты министры хæстæ рæстæгмæ æххæстгæнæг **Исахъты Олег**.

Куыд загъта, афтæмæй, ивынц 2022 азы бюджеты бæрæггæнæнтæ, уымæн æмæ федералон бюджетæй лæвæрд æрцыд, фидинаг чи нæ уыдзæн, уæлæмхасæн ахæм фæрæзтæ — 1 миллиард 357,5 милуан сомы. Уыдонæй 646,4 милуан сомы дихгонд æрцæудзæн бынæттон бюджеттæ сæмхуызон кæнынæн æххуысæн, 336,2 милуан сомы — 3-7-аздзыд сывæллæттæн æрвылмæйон бафыстытæн, 85,6 милуан сомы — æртыккаг æмæ уымæй фылдæр сывæллæттæ кæмæн райгуыра, уыдонæн æрвылмæйон бафыстытæн, 128, 4 милуан сомы — хоры культурты куыстгæнджытæн æххуысæн æмæ ма бирæ алыхуызон субсидитæн æнæниздзинад хъахъхъæнынады, ахуырады æмæ цæрæнуатон-коммуналон къабæзты. Уымæй уæлдай, уæлæмхасæн федералон æххуысы фæрцы бюджетон къабазы кусджытæн афæдзы кæронмæ лæвæрд æрцæудзæн сæ мызд декабрæн, фæфылдæр уыдзæн РЦИ-Аланийы Хицауады фæстауæрцы фонд, стæй социалон нысаниуджы ахсджиагдæр æмæ фыццаградон хæрдзтæ. Афтæмæй, 2022 азы бюджеты кæройнаг бæрæггæнæнтæ рауадысты ахæм: æфтиæгтæ — 53 миллиарды 19,2 милуан сомы, хæрдзтæ — 55 миллиарды 84,6 милуан сомы, бюджеты кадавар — 2 миллиарды 821,4 милуан сомы.

(Кæрон 2 фарсыл)

Ахсджиаг фембæлд

ТУСКЪАТЫ Таймураз:

"Конституци мах стæм..."

РЦИ-Аланийы Парламенты Сæрдар ТУСКЪАТЫ Таймураз Конституцийы бон сæмбæлд уæлдæр ахуыргæнæндætты студенттимæ. Уыдон хъуамæ сæхи равдисой алы къабæзты, дæсныйæдты.

Фидæны экономисттæ, юристтæ, журналисттæн фадат уыд фарстытæ радтынæн. Уыдон уымæй спайда кодтой, фæлæ уал раздæр бæрæг темæйыл æрныхас кодтой. Тускъаты Таймураз куыд радзырдта, афтæмæй нæ бæстæйы историйы фондз Конституцийы сфидар кодтой. "Æрмæстдæр 1993 азы, адæм сæхæдæг кæуыл сразы сты, ахæм Конституци фидаргонд æрцыд. Сæйраг закъонмæ бахастой рæстаг æмæ æмбар уæвыны бындуртæ, уыдоны фæрцы граждайнаг æхсæнад рæзы, адæмы иу кæны, Уæрæсейы цæрæг адæмты культурæ æмæ традицитæ хъахъхъæны. Алы адæймаджы цардыл дæр Конституци зоныны бындуртæ зынынц, йæ бартæ æмæ хæстæ, зæрдæдарæнтæ йын фидар кæнынц", — загъта Парламенты Сæрдар.

Куыд ма бацамыдта, афтæмæй Сæйраг закъон зыны бæстæйы политикон скондыл, йæ ныхасмæ гæсгæ, "Конституци мах стæм..."

"Уый нæ царды уагæвæрд у, уым сты нæ хиуæттæ, хæстæджытæ, нæ бæстæйы фидæн. Нæ иумæйаг хæс у хорз ахуырæй, фæллойæ нæ фыдæлты, нæ ныййарджыты æнтыстдзинæдтыл æфтауын", — фæбæрæг кодта Тускъайы-фырт.

Фембæлд ахаста дыууæ сахатæй фылдæр, студентты фæндыд базонын парламентариты куысты сусæгдзинæдтæ, фæсивæдон политикæйы фарстатæ, дзыллон хабархæссæг фæрæзты, цензурæйы уавæр, туризмы рæзт, 50 азы фæстæ Тускъаты Таймураз республикæ æмæ бæстæ цы хуызæнæй уыны, уыдæттæ. Йæ дзуаппытæм гæсгæ, Ирыстон æнусы æмбисы фæстæ уыдзæн ахадгæ сконд, уыдзæн Уæрæсейы Федерацийы хай. "Бинонтæ дзы цæрдзысты амондджынæй, сæ бон уыдзæн хуызæнæн æхца исын, сæ цоты æвæлмæцгæйæ хæссын, ахуыр сæ кæнын. Ирыстон уыдзæн раззагдæр бынаты, наукæйы, культурæйы æмæ спорты бæрзæндтæм схиздзæн", — загъта Парламенты Сæрдар.

Политикон карьерæ куыдæй райдайын æмбæлы, уый тыххæй та загъта афтæ: "Хицауады тæмæн, цæхæркалд уæ хъуамæ ма асайа. Алы хъуыддаг дæр хъуамæ æххæст уа хъуыдыйæ, цы фæндаг равзæрстат, уым уæ дæсныйад хъуамæ бæрзонд уа. Рог фæндæгтæ ма агурут, хуыздæрты фæзмут. Раздæр — уæхи бинонты 'хсæн, уый фæстæ та, цы дæсныйад равзæрстат, уым. Зындзинæдтæй ма тæрсут, æмæ уæд уæлахиз уыдзыстут. Уæлдай нæу, юрист, политик, хæххон мастер уай, сæйрагдæр — фыццагкъласон специалист", — бацамыдта Тускъаты Таймураз.

Рохуаты нæ баззадысты Катары дунеон чемпионат футболæй, ацы азы ахадгæ цаутæ. Тускъаты Таймураз фæбæрæг кодта Аланыстонил саргъуыды 1100 азы, уый фæдыл цы ахсджиаг мадзæлттæ конд æрцыд, уыдон. Футболмæ рахизгæйæ, Парламенты Сæрдар куыд радзырдта, афтæмæй æппæты хуыздæр хъазт акæндзæн Францы командæ, фæлæ йæхæдæг уыдзæн Аргентинæйы фарс.

Царды цæмæ бæллы, уый тыххæй та Тускъаты Таймураз загъта, ома, алцыдæр хуымæтæг у, цæмæй базæронд уа æмæ йæ алыварс уой аккаг кæстæртæ, удварны бындуртæй хъæздыг, царды раст фæндæгтыл чи цæуы, ахæмтæ. Фембæлды кæрон Парламенты Сæрдар йæ уазджытæн раарфæ кодта, загъта, цæмæй сæ царды сæйраг закъон сæхæдæг фыссой. Сæ æнтыстдзинæдтæ та уыдзысты республикæйы æмæ бæстæйы. "Цæуын хъæуы Конституцийы фыстыты фæстæ, уыдæтты фæрцы нæ абон æмæ нæ фидæн уыдзысты фæрнæйдзаг", — фæбæрæг кодта Парламенты Сæрдар.

ЛОХТЫ Фаризæ

Дзырды фарн

...сыгъдæг зарæг
зæрдæйы уидæгтæм хъары.

ХЪОРОТЫ Дауыт

Боныхъæд | **Республикæйы гидрометцентр** куыд хъусын кæны, афтæмæй абон, **14 декабры,** ранæй-рæтты уардзæн. Уæлдæфы температурæ республикæйы — **2-7 градусы хъарм,** Дзæуджыхъæуы — **3-5 градусы хъарм.**

Боны дæргъ — 09,02 | **Хурыскаст** — 07,22 **Хурныгуылд** — 16,24

Валютæйы аргъ | **Доллар** — 62,98 **Евро** — 66,86

12+

Бæрæгбон

Паспорттæ — æвзонг фæлтæрæн

Уæрæсейы Конституцийы 29-æм аз бæрæг кæнгæйæ, цæгатирыстойнаг æвзонг граждæнтæн радтой Уæрæсейы Федерацийы паспорттæ.

Кадджын уавæры РЦИ-Аланийы Сæргълæууæг **Сергей Меняйло** паспорттæ радта 25 æвзонг чызг æмæ лæппуйæн. Дзæуджыхъæу æмæ районтæй лæппутæ æмæ чызджытæ æхсызгонæй сæмбæлдысты Хицауады хæдзары. Фæсивæдæй алчидæр ахуыры, сфæлдыстады, спорт æмæ æхсæнады царды стыр æнтыстдзинæдтæ æвдисы.

Сергей Меняйло куыд фæбæрæг кодта, афтæмæй нырæй фæстæмæ фæсивæдæй алчидæр суыдзæн Уæрæсейы æххæст граждаæнин. Рæзгæ лæппутæ æмæ чызджытæн фæзындзысты уæлæмхасæн бартæ, фæлæ уыимæ — бæрнондзинад дæр.

"Ахсджиаг бон уыл скодта, нырæй фæстæмæ стут цытджын бæстæйы паспортты хицæуттæ. Фæзынд уæм Конституцийы фидаргонд бартæ æмæ сæрибартæ, фæлæ ма уымæй уæлдай хъуамæ уарзат æмæ хъахъхъæнат Фыдыбæстæ. Мæ зæрдæ уын зæгъы нæ бæстæйы аккаг граждæнтæ суæвын", — загъта Сæргълæууæг.

Уый ма ныййарджытæн бузныг загъта, сывæллæтты дзæбæх кæй хъомыл кæнынц, уый тыххæй. Сергей Меняйло Цæгат Ирыстоны æппæт цæрджытæн раарфæ кодта Уæрæсейы Федерацийы Конституцийы бæрæгбоны тыххæй, йæ зæрдæ сын загъта фарн, æнæниздзинад æмæ хорздзинадæй хайджын уæвын.

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæджы æмæ Хицауады пресс-службæ

Ацы азы республикон бюджет кæронмæ сбæлвырд

(Райдайæн 1 фарсыл)

Фарстайы фæдыл раныхас кодта нæ республикæйы Цæстдарæн-нымайæн палатæйы разамонæг **Хъæлыцты Инал**. Куыд загъта, афтæмæй ацы азы республикон бюджеты æфтиæгтæ рауадысты 41 миллиарды 592,3 милуан сомы, кæнæ та, афæдзæн кæй нысан кодтой, уыцы нымæцæн йæ 81,7 проценты, æмæ бафиппайдта, ивгъуыд азы ацы рæстæгимæ абаргæйæ, уыдон кæй фæфылдæр сты 7 миллиарды 944 милуан сомæй.

— Ацы азы 1 ноябрмæ республикæйы паддзахадон хæс у 9 миллиарды 897,9 милуан сомы. Уыдон сты, бюджетон кредиты хуызы федералон бюджетæй ист æхцатæ, — загъта раныхасгæнæг.

Фарстайы фæдыл æмдоклад скодта Парламенты бюджеты, хъалонты, исбонад æмæ кредитон организацийы комитеты сæрдары хæдивæг **Тауытты Алыксандр** æмæ депутаттæй курæг уыд, цæмæй, бахæссинаг ивддзинæдтæн аргъ скæнгæйæ, закъон фидаргонд æрцæуа фыццаг, дыккаг æмæ кæройнаг бакасты.

Фарста ахсджиаг кæй у, уымæ гæсгæ закъон фидаргонд æрцыд фыццаг, дыккаг æмæ кæройнаг бакасты.

Тускъаты Таймураз депутаттæн сæ размæ рахаста "Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы æвдæм равзæрст Парламенты иуæй-иу комитетты скондтæм ивддзинæдтæ бахæссыны тыххæй" Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы Парламенты уынаффæйы проект, стæй уыимæ баст Парламенты бюджеты, хъалонты, исбонад æмæ кредитон организацийы комитеты сæрдар равзарыны фарста.

Парламенты Сæрдар куыд раныхас кодта, афтæмæй, республикæйы Центрон æвзарæн къамисы хъусынгæнинагмæ гæсгæ, цы депутаты мандат суæгъд, уый лæвæрд æрцыд парти "Рæстаг Уæрæсе-Патриоттæ-рæстдзинады фарс", зæгъгæ, политикон партийы уæнг Хæдарцаты Шамилы фырт Аслæнбегæн. Йæ кандидатурæ йын Тускъаты Таймураз бавдыста Парламенты бюджеты, хъалонты, исбонад æмæ кредитон организацийы комитеты сæрдары бынатмæ, æмæ цыбырæй радзырдта Хæдарцыфыртæн йæ царды, йæ куысты æмæ æхсæнадон архайды тыххæй.

— Куыд зонæм, афтæмæй, закъонæвæрынадон архайды Хæдарцаты Аслæнбегмæ ис стыр фæлтæрддзинад, бирæ азты дæргъы уыд нæ республикæйы Парламенты депутат, дзæвгар рæстæг дæсны разамынд лæвæрдта бюджеты, хъалонты, исбонад æмæ кредитон организацийы комитетæн, стæй æрдзон фæрæзты æмæ экологийы комитетæн. Уæдæ нæ республикæйы экономикæйы къабазы дæр бирæ фæкуыста, æмæ ацы ран дæр йæ фæлтæрддзинад у æгæрон. Уымæ гæсгæ, Парламенты йæ закъонæвæрынадон архайд, раздæрау, дæсны æмæ пайдайаг кæй уыдзæн, уый дызæрдыггаг нæу, — загъта Тускъаты Таймураз.

Хъæлæс кæныны электронон системæйæ спайда кæнгæйæ, æргомæй схъæлæс кæнгæйæ, Парламенты бюджеты, хъалонты, исбонад æмæ кредитон организацийы комитеты сæрдарæй депутаттæ равзæрстой **Хæдарцаты Аслæнбеджы**.

ДЕДЕГКАТЫ Зæлинæ

Конституцийы кадæн

Фæсивæды хиуынаффæйады фыццаг форум

Уæрæсейы Конституцийы боны кадæн Цæгат Ирыстоны æнтыстджын рæзгæ фæсивæд æмæ æрыгæттæн центр "Вершина"-йы скодтой ахуыргæнæг фæсивæды хиуынаффæйады фыццаг форум.

Архайдтой дзы хистæр къласты ахуырдзаутæ, сывæллæтты змæлды сæрæндæр сабитæ районтæй. Æвзонг фæсивæдæн æгасцуай зæгъынмæ æрбацыдысты Фæсивæды хъуыддæгты комитеты сæрдар **Джусойты Руслан**, ахуырад æмæ наукæйы министры хæдивæг **Габеты Вадим** æмæ иннæ уазджытæ. Форумы архайджытæн ахуырад æмæ наукæйы министр **Алыбегты Эллæйы** номæй раарфæ кодта Габеты Вадим.

Уæрæсейы Конституцизоныны æнтыстдзинæдтæ равдисæг скъоладзаутæн радтой хæрзиуджытæ. Æрыдоны 1-æм скъолайы ахуырдзау **Джаджиты Михал**, Елхоты 1-æм скъолайы минæвар **Санахъоты Лоренæ**, Николаевскы станицæйы скъолайы ахуырдзау **Максим Бондин**, Æрыдоны 2-æм скъолайы ахуырдзау **Плиты Ланæ** æмæ Алагиры 3-æм скъолайы минæвар **Анжеллæ Нормуратова** систы хуыздæртæ. Уыдон сæ хæстæ иттæг хорз сæххæст кодтой æмæ сыл сæмбæлдысты сæ лæвæрттæ.

Форумы фæлгæты скодтой мастер-класстæ, амыдтой сын сæ дæсны медиаменеджертæ, Фæсивæды хъуыддæгты комитеты, Дзæуджыхъæуы бынæттон хиуынаффæйады администрацийы Фæсивæдон политикæйы, физикон културæ æмæ спорты комитеты, Бархионты цæгаткавказаг центры, республикæйы Фæсивæды цæдисы минæвæрттæ, педагогон ерысты уæлахиздзаутæ.

Ахуыргæнæг фæсивæды хиуынаффæйады форумы архайджыты раззагдæртæ фæстагмæ бахъахъхъæдтой сæ проекттæ.

ГÆЛÆУТЫ Наталья

Æхххуыс

Депутатты фæндон

Сæрмагонд æфсæддон операцийы архайджытæн ипотекон æфстæуттæ сын дæттыны хъуыддаджы баххуыс кæнын æмбæлы, зæгъгæ, афтæ фыст кæм ис, цæгатирыстойнаг Парламенты депутаттæ Новосибирскы облæсты Закъонæвæрынадон æмбырды депутатты ахæм куырдиаты фарс рахæцыдысты.

Ацы хабар фехъусын кодтой нæ республикæйы Парламенты советы æмбырды архайджытæ. Документы авторæ куыд зæгъынц, афтæмæй, æрсидтмæ гæсгæ æфсæддон службæмæ кæмæ фæсидтысты, уыцы адæм, стæй сæрмагонд æфсæддон операцийы архайджытæ бындурон исбоны цъындыйы (ипотекæйы) тыххæй бадзырд цæмæй сфидар кæной, ахæм фарста нымад у ахсджиагыл. Зæгъæм, бадзырд сфидар кæныны фадат кæй нæй (уымæн æмæ æфстаудæттæг кусæндæттæ алыхуызон æфстæуттæй уæлдæрамынд адæймæгтимæ амынд бадзырдтæ сфидар кæныныл нæ разы кæнынц), депутаттæм уый тыххæй хъæстытæ бафтынц.

"Архайæг барадон цæстдардмæ гæсгæ, амынд фарста регионалон æмвæзадыл алыг кæныны фадат нæй. Фæдзæхсæм уын фарстамæ æргом аздахын æмæ Уæрæсейы Гæрзифтонг тыхтæм хайгай æрсидтмæ гæсгæ æфсæддон службæ кæнынмæ кæмæ фæсидтысты, ахæм адæймæгтæн, стæй сæрмагонд æфсæддон операцийы архайджытæн бындурон исбоны цъындыйы (ипотекæйы) тыххæй бадзырд фидар кæныны рæстæг баххуыс кæнын", — фыст ис æмбарынгæнæн фыстæджы.

БÆЗЗАТЫ Алинæ

Барад

Цæстфæлдахæн мийы æвзæрст

Тæрхонадон пъырыстыфты службæйы бæрнон адæймæгтæ хæсдарæг сылгоймаджы пенсийæ æхца бауромын æнæзакъонæй кæй домынц, Дзæуджыхъæуы Промышленнон районы прокуратурæ уый рабæрæг кодта.

Куыд раргом, афтæмæй пенсиисæг-сылгоймаг нымад у æфстау бадомыны тыххæй æххæстгæнинаг хъуыддаджы хæсдарæгыл, афтæмæй сылгоймаг æфстау радтыны тыххæй куырдиат нæ барвыста, стæй сылгоймаджы номæй исыны фæдыл бадзырды чи ис, уыцы къухæвæрд сылгоймаджы къухæвæрд нæу. Барадхъахъхъæнджытæ куыд сбæлвырд кодтой, афтæмæй, пенсиисæг-сылгоймаджы паспорты халдихæй пайда кæнгæйæ, æбæрæг адæймаг сылгоймаджы номæй хъæугæ гæххæттытæ бацæттæ кодта, банчы райста 60 мин сомы бæрц æфстау æмæ ацы æхцатæ йæхиуыл бахардз кодта. Банкæн хæс кæй нæ бафыстæуыд, уымæ гæсгæ æххæстгæнинаг хъуыддаг сарæзтой.

Ацы æууæл нымайгæйæ, районы прокуратурæ уавæр бæлвырд кæныны фæдыл æрмæджытæ Уголовон-процессуалон кодексы 37-æм статьяйы 2 хайы 2 пунктмæ гæсгæ барвыста райдайæн бæлвырд кæныны оргæнмæ аххосджын адæймагæй уголовон бæрнондзинад бадомынмæ. Ацы æрмæджыты равзæрсты фæстæ Уголовон кодексы 159-æм статьяйы 3 хаймæ ("Куысты бынатæй пайда кæнгæйæ, цæстфæлдахæн ми бакæнын") гæсгæ сарæзтæуыд уголовон хъуыддаг.

Ацы хъуыддаг куыд æвзарынц, прокуратурæ уымæ йæ цæст дары.

РЦИ-Аланийы Прокуратурæйы пресс-службæ

Официалон уагæй

Æрсидты фæлгæты æфсæддон службæмæ кæмæ фæсидтысты, стæй, сæрмагонд хæстон операцийы чи архайы, уыцы адæмы тыххæй закъоны уагæвæрдтæ

Уæрæсейы Федерацийы Президент бафыста, "Æрсидты фæлгæты Уæрæсейы Федерацийы Гæрзифтонг тыхтæм æфсæддон службæмæ кæмæ фæсидтысты, уыдоны, стæй, сæрмагонд хæстон операцийы чи архайы, уыцы адæмы, стæй сæ бинонты уæнгты кредитон бадзырдтæм гæсгæ сæ хæстæ æххæст кæныны хицæндзинæдты тыххæй æмæ Уæрæсейы Федерацийы хицæн закъонæвæрынадон акттæм ивддзинæдтæ бахæссыны тыххæй" федералон закъон.

Федералон закъон 2022 азы 28 сентябры сфидар кодта УФ-йы Паддзахадон Думæ, æмæ йыл 2022 азы 4 октябры сразы Федерацийы Совет.

Ацы федералон закъонæй фидаргонд цæуынц, æрсидты фæлгæты Уæрæсейы Федерацийы Гæрзифтонг тыхтæм æфсæддон службæмæ кæмæ фæсидтысты, стæй, Украинæйы, Донецкы Адæмон Республикæйы æмæ Луганскы Адæмон Республикæйы фæзуæтты сæрмагонд хæстон операцийы чи архайы, уыдоны, стæй сæ бинонты уæнгтæй кредитон бадзырдтæм гæсгæ сæ хæстæ чи æххæст кæны, уыцы хæстæ æххæст кæныны хицæндзинæдтæ.

Федералон закъонмæ гæсгæ, хæсрайсæгæн ис, кредитон бадзырдæн лæвæрд рæстæджы дæргъы кæцыфæнды афон дæр (æрмæст 2023 азы 31 декабрæй фæстæдæр нæ) кредитон бадзырдты æууæлтæ аивыны тыххæй хæсрадтæгмæ куырдиат бадæттыны бар, цæмæй льготæйæ пайда кæныны рæстæгмæ йæ хæс фидынæй иуцасдæрмæ уæгъд æрцæуа.

Федералон закъонмæ гæсгæ, сæрмагонд хæстон операцийы рæстæг йæ хæстæ æххæст кæнгæйæ, æфсæддон куы фæмард уа, кæнæ та, сæрмагонд хæстон операцийы рæстæг куы фæцæф уа, кæнæ уый аххосæй исты низ куы ссара æмæ уый фæстæ куы амæла, кæнæ та, уый аххосæй 1-аг къорды инвалидыл нымад куы 'рцæуа, уæд, кредитон бадзырдмæ гæсгæ йыл цы хæстæ æвæрд уыд, уыдонæн цæуы кæронæвæрд.

"Æрсидты фæлгæты Уæрæсейы Федерацийы Гæрзифтонг тыхтæм æфсæддон службæмæ кæмæ фæсидтысты, уыдоны, стæй, сæрмагонд хæстон операцийы чи архайы, уыцы адæмы, стæй сæ бинонты уæнгты дæр кредитон бадзырдтæм гæсгæ сæ хæстæ æххæст кæныны хицæндзинæдты тыххæй æмæ Уæрæсейы Федерацийы хицæн закъонæвæрынадон акттæм ивддзинæдтæ бахæссыны тыххæй" 2022 азы 7 октябры 377-æм федералон закъон

Фидаргонд æрцыд Уæрæсейы Федерацийы Паддзахадон Думæйы 2022 азы 28 сентябры.

Федерацийы Совет ыл сразы 2022 азы 4 октябры.

1-æм статья

1. Ацы Федералон закъонмæ гæсгæ, хæсрайсæгыл нымад цæуынц:

1) æрсидты фæлгæты Уæрæсейы Федерацийы Гæрзифтонг тыхтæм æфсæддон службæмæ кæмæ фæсидтысты, афтæмæй, æрсидтæй бон раздæр "Фæлхасадон кредиты (хæс райсыны) тыххæй" 2013 азы 21 декабры 353-æм федералон закъоны 3 статьяйы 1 хайы 3 пункты амынд хæсдæттæгимæ кредитон бадзырд (хæс райсыны тыххæй бадзырд), уыимæ, ипотекæ йæ зæрдæдарæн кæмæн у (дæлдæр — кредитон бадзырд), ахæм кредитон бадзырд чи бафыста, уыцы адæймæгтæ (уыимæ, хи амалхъомтæ дæр);

2) Украинæйы, Донецкы Адæмон Республикæйы æмæ Луганскы Адæмон Республикæйы фæзуæттыл сæрмагонд хæстон операцийы (дарддæр — сæрмагонд хæстон операци) архайынæй бон раздæр 2013 азы 21 декабры 353-æм федералон закъоны 3 статьяйы 1 хайы 3 пункты амынд хæсдæттæгимæ кредитон бадзырд чи бафыста, 1996 азы 31 майы "Хъахъхъæнынады тыххæй" 61-æм федералон закъоны амынд æфсæддон хæйтты æмæ оргæнты Уæрæсейы Федерацийы Гæрзифтонг тыхты æфсæддон службæйы кæнæ Уæрæсейы Федерацийы Национ гвардийы æфсæддон службæйы чи ис, стæй, Украинæйы, Донецкы Адæмон Республикæйы æмæ Луганскы Адæмон Республикæйы фæзуæттыл сæрмагонд хæстон операцийы чи архайы, уыцы адæймæгтæ;

3) Уæрæсейы Федерацийы Гæрзифтонг тыхтыл æвæрд хæстæ æххæст кæнынæн барвæндонæй æххуыс кæныны тыххæй контракт чи бафыста, афтæмæй, контракт бафыссынæй бон раздæр "Фæлхасадон кредиты (хæс райсыны) тыххæй" 2013 азы 21 декабры 353-æм федералон закъоны 3 статьяйы 1 хайы 3 пункты амынд хæсдæттæгимæ бадзырд чи бафыста, уыцы адæймæгтæ (уыимæ, хи амалхъомтæ дæр);

4) 1998 азы 27 майы "Æфсæддонты статусы тыххæй" 76-æм федералон закъоны 2 статьяйы 5 пунктмæ гæсгæ, ацы хайы 1-3 пунктты амынд адæймæгтæн (дарддæр — æфсæддонтæн) сæ бинонты уæнгтæ (дæлдæр — æфсæддоны бинонтæ), цы æфсæддоны бинонтæ сты, уыцы æфсæддонæн ацы хайы 1-3 пунктты амынд æууæлтæ цалынмæ нæ фæзынд, уæдмæ кредитон бадзырд чи бафыста, уыдон.

2. Кредитон бадзырд цалынмæ йæ тыхы ис, уыцы рæстæджы дæргъы кæдфæнды дæр, æрмæст 2023 азы 31 декабрæй фæстæдæр нæ, ацы статьямæ гæсгæ, хæсрайсæгæн ис кредитон бадзырды уагæвæрдтæ аивыны тыххæй хæсрадтæгмæ куырдиат бадæттыны бар, ныхас цæуы, льготæ цы рæстæг аххæсдзæн, уыцы рæстæгмæ йæ хæс фидынæй суæгъд кæныныл; льготæйæ пайда кæныны уыцы рæстæг нымад цæуы афтæ:

1) æрсидты рæстæгмæ кæнæ та, контракт цы рæстæгмæ бафыста æфсæддон, уыимæ (ацы статьяйы 1 хайы 1 æмæ 3 пунктты амынд чи ис, уыцы æфсæддонтæ æмæ сæ бинонты уæнгтæ), æфтыд цæуы 30 боны;

2) сæрмагонд хæстон операцийы архайыны рæстæгмæ (ацы статьяйы 1 хайы 2 пункты амынд чи ис, уыцы æфсæддонтæ æмæ сæ бинонты уæнгтæ) æфтыд цæуы 30 боны.

3. Ацы статьяйы 2 хайы амынд льготæйæ пайда кæныны рæстæг адарддæр вæййы, ацы статьяйы 1 хайы 1-3 пунктты амынд чи ис, уыцы æфсæддон куы фæцæф уа, кæнæ та, сæрмагонд хæстон операцийы архайгæйæ æмæ йæ хæстæ æххæст кæнгæйæ, исты низ куы ссара, уæд рынчындоны, госпиталы кæнæ æндæр медицинон кусæндоны стационарон уавæры йæхи цалынмæ дзæбæх кæна, уæдмæ.

4. Ацы статьяйы 2 хайы цы домæн амынд ис, хæсрайсæгæн уый барвитын йæ бон у, хæсдæттæг æмæ хæсрайсæг се 'хсæн цы бадзырд бафыстой, уым амынд гæнæнæй спайда кæнгæйæ, кæнæ та йæ цæугæ радиотелефонты бастдзинады фæрцы абоненты номырмæ гæсгæ арвитын.

5. Домæн æрвитгæйæ, æфсæддонæн йæ бон у, æмæ ма йемæ барвита, Уæрæсейы Федерацийы закъонæвæрынадмæ гæсгæ, сæрмагонд хæстон операцийы кæй æрхайы, ууыл дзурæг документтæ дæр. Хæсрадтæгæн йæ бон у (кредитон бадзырдмæ гæсгæ, хæсрайсæгыл цы хæс æвæрд ис, ууыл дзурæг документ бавдисгæйæ), ацы æууæл сæххæст кæныныл дзурæг хъусынгæнинаг æрцагурын Уæрæсейы Федерацийы Хъахъхъæнынады министрадæй, Уæрæсейы Федерацийы Национ гвардийы æфсады управленийы оргæнтæй, æфсæддон скондтæй æмæ, 1996 азы 31 майы "Хъахъхъæнынады тыххæй" 61-æм федералон закъоны 1 статьяйы 6 пункты амынд чи ис, уыцы оргæнтæй.

6. Уæрæсейы Федерацийы Хъахъхъæнынады министрадæн, Уæрæсейы Федерацийы Национ гвардийы æфсады управленийы оргæнтæн, æфсæддон скондтæн æмæ, 1996 азы 31 майы "Хъахъхъæнынады тыххæй" 61-æм федералон закъоны 1 статьяйы 6 пункты амынд чи ис, уыцы оргæнтæн сæ хæс у, ацы статьяйы 5 хайы амынд хъусынгæнинаг раст кæй у, уый бæлвырдгæнæг гæххæтт хæсрадтæгæн бацæттæ кæнын, хæсрадтæг сæ цы бон æрфæрса, уымæй авд бонæй фылдæр куыд нæ рацæуа, афтæ (ахæм бæрæггæнæнтæ бавдисынæн Уæрæсейы Федерацийы закъонæвæрынад гæрæнтæ кæд не 'вæры, уæд). Ацы статьяйы 2 хайы амынд æууæл сæххæст кæныныл дзурæг документ хæсрайсæгæй æрцагурын хæсрадтæгæн йæ бон нæу.

7. Ацы статьяйы 2 хайы амынд домæнтæ райсгæйæ, æфсæддонæн, йæ бинонты уæнгтæн ис ацы статьяйы 5 хайы амынд документтæ бавдисыны бар, стæй ма сыл бафтауы, æфсæддонæн йæ бинонты уæнг кæй у æмæ йын цы бавæййы, ууыл дзурæг документтæ дæр.

8. Хæсрайсæгæн йæ бон у льготæйæ пайда кæныны рæстæджы райдайæн снысан кæнын, æрмæст 2022 азы 21 сентябрæй раздæр уыцы рæстæг куыд нæ райдайа, афтæ. Льготæйæ пайда кæныны растæджы райдайæн хæсрадтæг куы нæ снысан кæна йæ домæны, уæд уыцы райдайæныл банымайын æмбæлы, хæсрадтæг хæсрайсæгмæ йæ домæн цы бон арвыста, уыцы бон.

9. Ацы статьяйы 2 хаймæ гæсгæ фидаргонд чи цæуы, льготæйæ пайда кæныны уыцы рæстæджы райдайæн хæсрайсæг йæ домæны кæд æмæ снысан кодта, стæй, 2013 азы 21 декабры "Фæлхасадон кредиты (хæсы) тыххæй" 353-æм федералон закъоны 6.1-1 статьямæ гæсгæ, кæнæ "Уæрæсейы Федерацийы Центрон банчы (Уæрæсейы банчы) тыххæй" федералон закъонмæ ивддзинæдтæ бахæссыны тыххæй" 2020 азы 3 апрелы 106-æм федералон закъоны 6 æмæ (кæнæ) 7 статьятæм гæсгæ, кæнæ та, кредитон бадзырды, хæс райсыны бадзырды æууæлтæ аивыны хицæндзинæдтыл ныхас кæм цæуы, Уæрæсейы Федерацийы иуæй-иу уыцы закъонæвæрынадон акттæм гæсгæ, льготæйæ пайда кæныны рæстæг кæд æмæ нысангонд æрцыд, уæд, ацы статьяйы 2 хаймæ гæсгæ льготæйæ пайда кæныны рæстæг ратгæйæ, уæлдæр амынд льготæйæ пайда кæныны рæстæгæн кæрон æвæрд æрцæуы æмгъуыдæй раздæр.

10. Ацы статьяйы 2 хайы амынд хæсрайсæджы домæн хæсдæттæг куы райса, уæд, æппынфылдæр дæс бонмæ, хъуамæ æркæса уыцы домæнмæ. Хæсрайсæджы домæн ацы статьяйы 1 æмæ 2 хайттæн дзуапп куы нæ дæтта, уæд ын хæсдæттæг хъуамæ фехъусын кæна, кредитон бадзырды æууæлтæ кæй ивынц, уыцы хабар æмæ йæм уый тыххæй кредитон бадзырдты амынд мадзалы фæрцы хъуамæ барвита хъусынгæнинаг, хæсрайсæг йæ домæн цæугæ радиотелефонты бастдзинады фæрцы кæд арвыста, уый.

11. Хæсрайсæджы домæн ацы статьяйы 1 æмæ 2 хæйтты уагæвæрдтæн дзуапп куы нæ дæтта, уæд уый уыдзæн йæ домæн нæ сæххæст кæнынæн æфсон. Йæ домæн æххæстгонд кæй нæ цæуы, хæсдæттæг уый хъуамæ фехъусын кæна, ацы статьяйы 10 хайы амынд мадзалы фæрцы.

12. Ацы статьяйы 2 хайы амынд йæ домæны фæдыл ацы статьяйы 10 хайы амынд хъусынгæнинаг хæсрайсæг хæсдæттæгæй 15 бонмæ куы нæ райса, кæнæ та, домæн нæ сæххæст кæныны ацы статьяйы 11 хайы амынд æфсон кæм ис, йæ домæн нæ сæххæст кæныны фæдыл ахæм хъусынгæнинаг хæсрайсæгмæ куы нæ фæхæццæ уа, уæд, льготæ цы рæстæг аххæсса, уыцы рæстæгæн йæ райдайæныл нымад æрцæуыдзæн, хæсрайсæг хæсрадтæгмæ йæ домæн цы бон фæхæццæ кодта, уыцы бон, æндæр искæцы бон дзы амынд куы нæ уа, уæд.

13. Ацы статьяйы 10 хайы амынд хъусынгæнинаг хæсрадтæг хæсрæйсæгмæ цы бон фæхæццæ кæна, уыцы бонæй фæстæмæ кредитон бадзырды уагæвæрдтæ ивд нал цæуынц, льготæйæ пайда кæныны рæстæг цалынмæ цæуа, уæдмæ. Хæсрадтæг хæсрайсæгмæ хъуамæ барвита кредитон бадзырдмæ гæсгæ фиддонты бæлвырд график, уый æрвыст хъуамæ æрцæуа ацы статьяйы 10 хайы амынд мадзалы фæрцы, льготæйæ пайда кæныны рæстæг цы бон ахицæн уа, уымæй бон фæстæдæр, æрмæст ацы статьяйы 19 хайы амынд цаутæ фæцух кæнгæйæ.

14. Ацы статьяйы 5 хайы амынд документтæ хæсрайсæг, мыййаг, куы нæ бавдиса, уæд льготæйæ пайда кæныны рæстæг сфидар кæныны фæстæ хæсдæттæгæн йæ бон у уыцы документтæ хæсрайсæгæй æрцагурын. Ахæм уавæры хæсрайсæг хъуамæ бавдиса ацы статьяйы 5 хайы амынд документтæ, æрмæст, льготæйæ пайда кæныны рæстæг цалынмæ цæуа, уæдмæ, уымæй фæстæдæр — нæ.

15. Ацы статьйы 10 хайы амынд мадзалы фæрцы хæсрайсæг хæсрадтæгæн хъуамæ фехъусын кæна, льготæйæ пайда кæныны рæстæгæн йæ кæройнаг бон кæд у, уый, уыцы рæстæг цалынмæ нæ фæуа, уæдмæ.

16. Ацы статьяйы 5 хайы амынд документтæ хæсрайсæг хæсрадтæгæн йæ домæнмæ гæсгæ куы нæ бавдиса ацы статьяйы 14 хайы амынд æмгъуыдмæ, кæнæ та Уæрæсейы Федерацийы закъонæвæрынадæн уыцы документтæ дзуапп куы нæ дæттой, уæд хæсрайсæгæн хæсдæттæг фехъусын кæны, льготæйæ пайда кæныны рæстæг йæ тыхы кæй нæу, уыцы хабар. Уыцы хъусынгæнинаг ын барвиты ацы статьяйы 10 хайы амынд мадзалы фæрцы.

17. Ацы статьяйы 16 хайы амынд хъусынгæнинаг хæсрайсæг цы бон райсы, уыцы бонæй фæстæмæ, льготæйæ пайда кæныны рæстæг йæ тыхы кæй ис, ууыл нымад нæ цæуы, стæй, ацы статьямæ гæсгæ, кредитон бадзырды æууæлтæ дæр ивд не 'рцæуынц. Хæсрайсæгмæ хæсрадтæг хъуамæ барвита кредитон бадзырдмæ гæсгæ фиддонты бæлвырд график, стæй йын уыцы-иу рæстæг хъуамæ барвита ацы статьяйы 16 хайы амынд хъусынгæнинаг.

18. Кредитон бадзырдмæ гæсгæ (ипотекæ райсыны тыххæй кредитон бадзырдæй фæстæмæ) хæсрайсæг хæсдæттæгæй цы хæс дары, ууыл, льготæйæ пайда кæныны рæстæджы фыццаг бонæй фæстæмæ, æфтыд цæуынц процентæ процентон ставкæмæ гæсгæ, уымæн йæ бæрц у, 2023 азы 21 декабры "Фæлхасадон кредиты (хæс райсыны) тыххæй" 353-æм федералон закъоны 6 статьяйы 8 хаймæ гæсгæ, Уæрæсейы Банк кæй банымадта æмæ ныммыхуыр кодта, фæлхасадон кредиты (хæс райсыны) базарадон рæстæмбис бæрцы æртæ хайæ дыууæ хайы бæрц, ацы статьяйы 2 хайы амынд домæн цы бон барвыста, уыцы бон банкæй цы процентæ нысангонд уыд, уыдонмæ гæсгæ, æрмæст, льготæйæ пайда кæныны рæстæг нысангонд цалынмæ не 'рцыд, уæдмæ кредитон бадзырды æууæлтæм гæсгæ цы процентæ амынд уыд, уыдонæй фылдæр хъуамæ ма уой.

19. Кредитон бадзырдты æууæлтæ аивыны тыххæй хæсрайсæджы домæнмæ гæсгæ, ацы статьямæ гæсгæ, нæй спайдагæнæн 2020 азы 3 апрелы "Уæрæсейы Федерацийы Центрон банчы (Уæрæсейы Банчы) тыххæй" 106-æм федералон закъоны статьяйы 15 хайы æмæ ацы статьяйы 13 хайы уагæвæрдтæй, стæй, кредитон бадзырды æууæлтæ аивыныл ныхас кæм цæуы, Уæрæсейы Федерацийы закъонæвæрынадон уыцы хицæн акттæй. Ацы статьяйы 2 хайы амынд домæн хæсрайсæг хæсрадтæгмæ цалынмæ нæ арвита, уæдмæ фæлхасадон кредиты (хæс райсыны) бадзырдмæ гæсгæ льготæйæ пайда кæныны рæстæджы райдайæнæн снысан кæнæн нæй.

20. Ацы статья фæтк цы ахастдзинæдтæн æвæры, уыдон æххæст кæнгæйæ, пайдагонд цæуы 2020 азы 3 апрелы "Уæрæсейы Федерацийы Центрон банчы (Уæрæсейы Банчы) æмæ кредитон бадзырды тыххæй, хæс радтыны тыххæй уагæвæрдтæ аивыны хицæндзинæдтимæ баст закъонæвæрынадон хицæн акттæм" ивддзинæдтæ бахæссыны тыххæй" 106-æм федералон закъоны 6 статьяйы 14-27 æмæ 31-33 хæйтты амынд домæнтæй.

(Уыдзæн ма)

Литературæ
Хурзæрин
Аивад

105 азы юбилей

Хъайсын Кулиев — лæгуарзондзинады поэт

Хъайсын Кулиев — асиаг адæмы стыр поэт, советон поэзийы разагъды минæвар, Горькийы номыл премийы æмæ Паддзахадон премийы лауреат, диссаджы хæларзæрдæ адæймаг æмæ æнувыд æмбæстаг — зындгонд у канд йæ фыдызæххыл æмæ Советон Цæдисы нæ, фæлæ æппæт дунейыл дæр. Абон йæ райгуырдыл сæххæст 60 азы æмæ уыйадыл советон фысджытæн æмæ чиныгкæсджытæн у цины бæрæгбон.

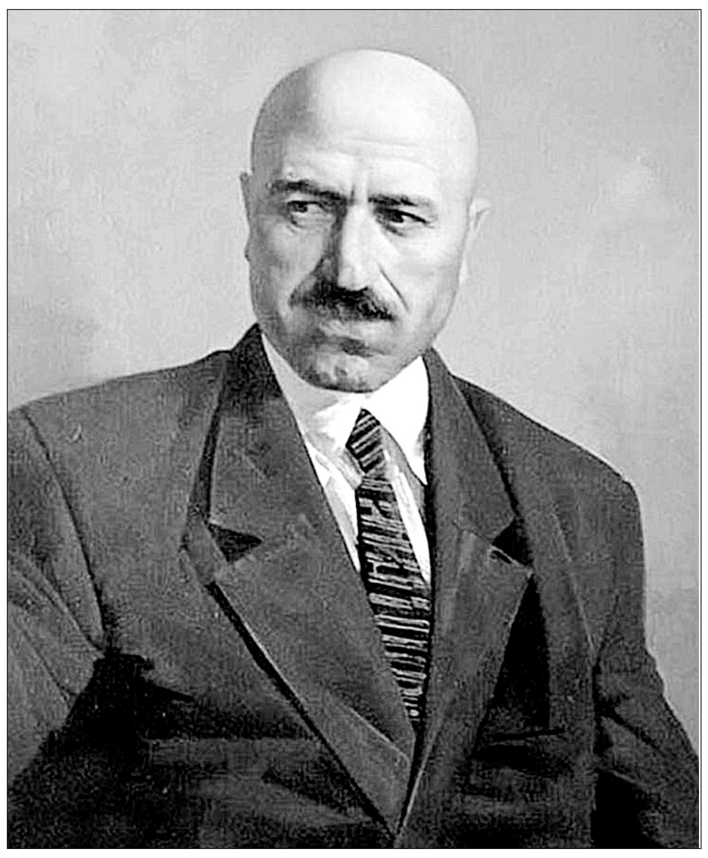

Хъайсын райгуырд хуымæтæг хохаг зæхкусæджы хæдзары, Октябры революцийы ралæудмæ ма æхсæз боны куы хъуыдис, уæд. Ног дунейы саби байрæзт æмæ рахъомыл советон дуджы, йæ сабийы бонтæй фæстæмæ бауарзта поэтикон ныхас æмæ йæ цард æнæхъæнæй дæр снывонд кодта дзырды аивадæн. Уæлыгæс, фыййау, скъоладзау, салдат — ахæм уыд йæ цардвæндаг суанг Стыр Фыдыбæстæйон хæстмæ. Стæй райдыдта йæ хæстон фæндаг рæнхъон салдатæй афицермæ — хæсты быдыры уыд йæ райдайæнæй йæ фæудмæ. Æмæ дзы æрыздæхт сгуыхт хæстонæй, цалдæр хорзæхимæ. Æцæг, йе 'рцыдмæ йæ адæм æрвыст æрцыдысты Кавказы хæхтæй Астæуккаг Азимæ æмæ Хъайсын дæр йæхицæн равзæрста уырдæм ацæуын, йæ адæмы 'хсæн цæрын фарны бон дæр æмæ фыдæвзарæн рæстæджы дæр.

Хъайсын раджы ныллæууыд поэтикон куыстыл — æстдæсаздзыдæй ист æрцыд фысджыты рæнхъытæм уæнгæй, æнудæсаздзыдæй йын рацыд фыццаг чиныг, æмдзæвгæты æмбырдгонд, Налцыччы. Хæсты рæстæджы уый æмдзæвгæтæ мыхуыр кæнынмæ нал æвдæлд, кæд фысгæ бирæ кодта, уæддæр. Фæсхæсты азты дæр ын нæ уыд фадат чингуытæ уадзынæн. Фæлæ 1956 азы, асиаг адæм фæстæмæ Кавказмæ куы æрыздæхтысты, уæд райдыдта Хъайсыны поэтикон рæзты фæндаг. Цалдæр азмæ Хъайсын сси советон поэтты хуыздæртæй иу. Фæд-фæдыл рацыдысты йæ номдзыд чингуытæ: **"Кæрдзын æмæ уарди", "Арт хохыл", "Цæф дур", "Фарн дæ хæдзары", "Зæххы чиныг"** æмæ æндæртæ. Уый фæстæ 1970 азы йæ уацмыстæ — æмдзæвгæтæ æмæ поэмæтæ — рацыдысты Мæскуыйы дыууæ томæй, хæрзæрæджы та — æртæ томæй. Хъайсыны лирикæ тæлмац у ныр бирæ фæсарæйнаг æвзæгтæм дæр, стæй канд социалистон бæстæты нæ, фæлæ Индийы æмæ Францы, Италийы æмæ Англисы дæр.

Цы миниуæджы фæрцы ссардта поэт адæмы зæрдæ, утæппæт алыхуызон чиныгкæсджыты зæрдæ?

Кæй зæгъын æй хъæуы, фыццаджыдæр, йæ хъомысджын курдиаты руаджы. Стыр поэтикон курдиат фадат радта чысыл адæмы поэтæн æгас дуне йæхимæ æрыхъусын кæнынæн. Фæлæ курдиатджын поэттæ ныры литературон дунейы иу æмæ дыууæ нæй, мыййаг. Хъайсын уыдон æхсæн хицæн кæны йæ æвидигæ лæгуарзондзинадæй, цардуарзондзинадæй. Цард уарзын Хъайсыны поэзийы нысан кæны — ацы дуне

кæрдæджы цъуппæй бæрзонд æврæгъты онг уарзын, æппæт дуне æмæ адæймаджы дæр уарзын. Хъайсын йæ иу æмдзæвгæйы ахæм лæгуарзондзинадыл дзуры комкоммæ: фæндагыл адæймааг фембæлд хъыгзæрдæ адæймагыл æмæ йæ фæрсы:

Цæмæй дын баххуыс
кæнон. Ме 'фсымæр.
Цы хорзы бацæуон
дæуæн?

Æмæ йын, чи зоны, ницы бауа йæ бон баххуыс, нæ йын фæкъаддæр кæна йæ зæрдæйы рис, фæлæ фæрсгæ кæй кæны, баххуысмæ цæттæ кæй у, уый йæхæдæг у æцæг гуманизм, æцæг уарзондзинад. Цард уарзын, адæмы уарзын, рæстдзинад уарзын æмæ йæ сæрыл сдзурынхъом уæвын — уыдон сты Хъайсыны поэзийы мидæууæлтæ, æрдзон миниуджытæ. Æмæ цæуылфæнды ма фысса поэт — фæрв йæ къалиутæ доны куыд тулы, ууыл, æви саби хæрæгыл куыд цæуы хъæуvæндагыл, уый тыххæй, — уæддæр йæ ныхæсты мидзæрдæйы ис уыцы æвидигæ уарзондзинад æмæ уый тавы адæймаджы зæрдæ, чиныгкæсæджы хъуыды.

Æмæ Хъайсын канд йæ поэзийы нæу ахæм, царды дæр, æрвылбоны хъуыддæгты дæр лæуд у лæгуарзондзинадыл æмæ йæ уый тыххæй уарзынц, чи йæ зоны, æрмæст ыл иу хатт чи фембæлд, уыдон се 'ппæт дæр. Асиаг адæм та стырæй-чысылæй цæуынц Хъайсынмæ, рагон хæлæрттау, — чи æххуысагур, чи йæ фенынмæ, чи та йемæ ныхас кæнынмæ. Асийы хæхты æмæ быдырты Хъайсын алкæмæн дæр у æфсымæр æмæ бæллиццаг уазæг. Уый мæхи цæстæй куы нæ федтаин, уæд мæ, чизоны, уырнгæ дæр нæ бакодтаид, фæлæ уыд ахæм хабар. Хъайсынимæ машинæйыл фæцæйцыдыстæм Чегемы комы, йæ райгуырæн хъæумæ, Зилгæйы доны былыл. Комы хъæлæсы иу хъæуы астæу фæурæдтам машинæ суадоны цур, дон баназæм, зæгъгæ. Фæндаджы фарс иу хæдзарæй рацыд иу ацæргæ лæг, Хъайсыны базыдта æмæ афтæ зæгъы, мæ хæдзармæ хъуамæ рацæуат, мæ цæхх, мæ кæрдзынæй саходат. Хъайсын сразы, æрмæст загъта, фæстæмæ куы раздæхæм, уæд.

Фæстагмæ куы раздæхтыстæм, уæд талынг кæнын райдыдта, Хъайсын та Налцыкмæ тагъд кодта æмæ йæ зæрды уыд рæдау фысимы иувæрсты рахизын, фæлæ йæ фæндæй ницы рауад: раст йæ хæдзары раз нæ фысым не 'рцыдмæ фæндагыл цæхгæрмæ къанау скъахта æмæ йыл ахизæн нæ уыд. Æрурæдтам машинæ æмæ нæм нæ фысым худгæ рауад: "Хъайсын, зыдтон æй, æнæвдæлон дæ æмæ нæ фæлæуудзынæ, фæлæ æз дæуæй хиндæр разындтæн. Чи зоны, кæд ма æрбафтдзынæ ардæм æмæ дын афтæ уадзæн нæй — ацы 'хсæв мæ уазæг хъуамæ уай". Хъайсыны аивæй бафарстон: "Цы дын бавæййы ацы лæг" — "Фыццаг хатт æй уынын", — загъта Хъайсын æмæ бахудти.

Уый ууыл дзурын, æмæ Хъайсын йæ поэтикон ныхасæй æмæ йæ æрдзон лæгуарзондзинадæй ссардта йæ адæмы зæрдæ дæр æмæ йæ чидæриддæр зоны, уыдонæн се 'ппæты зæрдæтæ дæр. Зæрдæ зæрдæ зоны, фæзæгъынц, æмæ Хъайсын та раст æмæ рæсугъд зæрдæйы хицау у поэзийы дæр æмæ царды дæр.

Тынг хæлар у Хъайсын ирон фысджытимæ дæр. Æцæг, йæ уацмыстæ хицæн чиныгæй нæма рацыдысты иронау, фæлæ дзы нæ журналты æмæ газетты бирæ æрцыд мыхуыр тæлмацæй. Бирæ уарзы Хъайсын ирон литературæйы хуыздæр уацмыстæ, уæлдайдæр Къостайы генион поэзи. Хъайсын Къостайы нымайы йæ поэтикон фыдæлыл. Кавказы поэтикон дунейы тырысахæссæгыл æмæ йыл фысгæ дæр иу æмæ дыууæ хатты нæ кодта. Чысыл адæмы поэт уæвгæйæ, Хъайсын иттæг хорз зоны нæ Цæдисы адæмты поэтикон аивад дæр æмæ дунеон поэзи æмæ сæ классик Кязым Мечиевы традицитæм уый бафтыдта дунеон поэзийы тых, ад æмæ дæсныйад æмæ ахæм бындурыл самадта йæхи поэтикон мæсыг, ныр æппæт дунемæ дæр чи зыны, уыцы поэтикон бæрзонд.

Æртиссæдз азы поэтæн цъус не сты, фæлæ Хъайсын ныртæккæ ис йæ тæккæ тыхы, йæ поэтикон хъару æвидигæ у, уæнгæй та, цы хæхты байрæзт, уыдонау фидар у æмæ нырма бирæ алæггад кæндзæн поэзийæн, дзырдаивадæн, адæймагадæн.

Мах, ирон чиныгкæсджытимæ иумæ, фæнды нæ хæлар Хъайсынæн, стыр адæймаг æмæ стыр поэтæн, æнæниздзинад, ног поэтикон бæрзæндтæм схизын, йæ рæдау зæрдæйы куыд фæнды, афтæ уæнгрогæй рацæрын ацы дунейы, уарзон фыдыуæзæгыл, йæ уарзон адæмы 'хсæн!

ДЖУСОЙТЫ Нафи,
профессор,
филологон зонæдты доктор
1977 аз

Хъайсын КУЛИЕВ

Ногæй нæ дурты 'хсæн

Æмæ та ног нæ дурты 'хсæн цæрын, —
Мæ мады зарæг зæрдæйы нæры.

Фæлладæй-иу, мæ авдæн узгæ, зарыд,
Йæ цæст та ахста, рæгътыл мит куыд уарыд...

Нæ артдзæст мæнæ, — ам-иу нын нæ мад
Фыхта хæринаг, диссаджы хæрзад.

Нæ дæлтъур мæнæ — артдзæстæн йæ рæбын.
Нæ мад æхсныста ам тыхстæй йæ тæбын.

Нæ къæдзæх мæнæ, — раздæрау æндон, —
Нæ мад-иу хаста ацы ранæй дон.

Фæлæ кæм и мæ гыццийæн йæ разæг?..
Мæ сабидуджы уый куы уыд мæ дарæг!..

Йæ рæвдыдæй куы уыд мæ уд фæлмæн?..
Мыййаг кæд хæхты атади, фæлмау?..

Мæ авдæны зарæг

Ног та дæн мæ райгуырæн Чегемы,
У мæ зæрдæ рагбонты рæу чемыл.

Сиды мæм кæйдæр ныхас цъæх бонтæй, —
Уый кæд у мæ цъæхснаг хъæлæс сонтæй.

Дурдзæндтæй кæйдæр нымд катай хъуысы, —
Уый мæ мады сабыр хъæлæс сысы.

Базары йæ хъуытаз хъуырæй адаг, —
Авдæнмæ рæвдауы мæн, мæ мадау!..

Цъæх кæрдæг

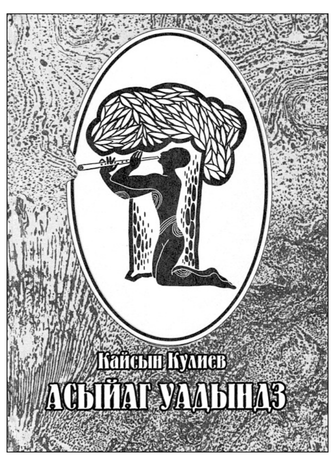

Цъæх кæрдæг,
Бæгъæввадæй кафгæ
кæуыл цыдтæн хæхты;
Цъæх кæрдæг,
Тæркkъæвдайы донæй
æхсад, хурæй та — сыгъд;
Цъæх кæрдæг,
Тыгъдбазыр лæппуйæн —
йæ гобан æмæ йæ баз...
Зæрдиагæй мысын,
Кæй ныууагътон хæхты,
гъе уыцы рæу бонтæ, —
Уæ, мæ урс зæрин бонтæ,
мæ зæрныджытæ — æрдаг!..
Мæ мад дæр чызгæй
бæгъæввадæй
кæрдæгыл цыд,
Чегемы кæрдæгæй
мæ фыд дæр
нæ иста йæ гом фад.
Уæддæр у цъæх кæрдæг ныр дæр —
Цъæхбазыр æмæ цæрдхъом.

Мæ мады сурæты раз

Чегем æрфынæй, фæлæ бонмæ
Мæ мад йæ сурæтæй кæсы,
Цыма мын хохы рындзæй коммæ
Йæ царды сагъæстæ хæссы.

Кæсы мæ цæстытæм æдзынæг,
Æмæ бæлвырддæрæй уынын:
Фыдæхсæв уарыны тæдзынæг,
Ивгъуыд бонты æвирхъау зын...

Чысыл куыд базыдтон цыдæртæ,
Куыд кодтон дунемæ фæндаг;
Ыстæй цæуыл риссы мæ зæрдæ, —
Цы уыд мæ сонт митæй фыдуаг...

Æз уыцы сонт миты къæмдзæстыг
Нæ хатин, чи зоны, мæ мад
Мæнмæ куы нæ кæсид нымд цæстæй,
Куы нæ йын уаиккой нымад.

Фæлæ кæсы æмæ мыл бафты,
Зæрдиаг уайдзæфау, йæ хъаст:
Ома, куыд бакодтаид афтæ
Хъæбул, мæ риуыхсырæй хаст?..

Ныр ма мæ уд цыфæнды хъарон,
Цыфæнды ма тыхсон, уæддæр
Куыд ракурон мæ цауд ныббарын,
Куыд ма ысраст кæнон мæ сæр?..

Æрмæст — сæрд уа æви зымæг уа,
Йæ цæсты рухсæй дæн рæвдыд.
Йæ уды раст æмæ тызмæгæй
Дæн бузныг æз æмæ æвыд

Йæ цæсты рухс фæлмасæй хъазы
Мæ цæсгомыл, — æрхуым, фæллад.
Ысты æрвылбон дæр йæ разы
Мæ митæ радыгай нымад.

Æмæ мæ зарæджы куы ссары
Фæлывд ныхас — цæстмæ, тæсмæ,
Уæд æй йæ мадзура æхсарæй
Æдæрсгæ ассоны фæрсмæ.

Чегем — фынæй. Æхсæвы 'нудмæ
Йæ катай ивгъуыд бон хæссы.
Йæ сурæтæй мæ мад мæ удмæ,
Æнусон намысау, кæсы.

Нафийы тæлмацтæ

Поэзийы уылæнтæ

Зары Хъайсын

Хъайсын зæронд зарæг фæсусæй,
Дзæнгæрæгау, йæ хъуыры дары:
Сындæг йæ цæсты хауты хусæй
Нæ хæхты рагон бæллæх хъары...

"Яман Хъасбот, тызмæг мæйдары
Дæ сæр куыд æруагътай ныллæг?!
Хуыцауæй иунæг мæлæт дарæм, —
Дыууæ хатты нæ мæлы лæг!

Мæ бæх ызнæт хуыррытт кæй кæны,
Фæдисау хъусын уый, æмбал.
Фæлæ у заргæ — сау ингæны
Нæ уыдзæн зарынæн амал!

Е-гъей, æрцыди кæд нæ адзал,
Цæрынмæ нал у уæд бæлгæ!
Фæлæ нæй зарæгæн ныууадзæн, —
Лæгæн у заргæйæ мæлгæ!

Æмæ — фæстаг зарæг нæ царды!
Нæ амонд уый фæци æрдзæй:
Нæ зæрдæ басудздзæн цъæх арты,
Нæ уд та зарæджы цæрдзæн!.."

Хъайсын зæронд зарæг фæсусæй,
Цæссыгау, зæрдæйæ лæмары,
Фæлæ йæ ирд цæсты бын хус у, —
Йæ фарсмæ иу Хъасбот нæ ары!

Хъайсыны катай

О если так! Своей метелью,
Казбек, засыпь меня скорей
И прах бездомный по ущелью
Без сожаления развей.
ЛЕРМОНТОВ

Мæ уд-иу дард бæсты куы снарæг,
Мæ бон-иу хасты зын быхсын
Куы нал уыд, — удрæбын иу хъарæг
Куы фестад ме 'намонд, мæ зын...

Мæ фидæн-иу куы нал зынд мигъæй:
Мæ уæнгтæ — баст, æхгæд — мæ хъуыр,
Уæд-иу мæ уд, Сæнайау, ихæй
Ыскодта кæрц æмæ ныммыр...

Фæлæ та ног æрлæууыд зæрдыл
Кавказ, уæд-иу æрсабыр хъыг,
Ыстæфст-иу уд, Сæнайау — сæрды,
Йæ их-иу фестади цæссыг.

Мæ уд-иу балæууыд Кавказы,
Малхъары хæхтыл тахт уынæг,
Æмæ та уæд — хъысмæтæй разы,
Фыдыуæзæгмæ 'рыфтыд лæг!..

Фæлæ йæ уæлвæд ног æнтъыснæг, —
Мыййаг кæд нал зонынц мæн ам:
Мæ ном мын адавта фыдхуыснæг,
Фыдзонды амаддзаг — хæрам?..

Ныййарæг зæхх дæр кæд дызæрдыг
Кæны мæныл, уæд циу мæ цард?..
Цы ма зилы мæ уд йæ сæрты, —
Хуыздæр у уæд æрвдзавд, дзыхъмард!..

Уæд ма йын æз мæхи цы хъарын,
Уæд ист мæ удлæууæн — мæ къуым!..
Тыхдымгæ, ме 'ртхутæг Малхъарыл
Уæд тагъддæр иу футтæй ныддым!..

Мæ хасты бон тыдтон æвзонгæй
Æмæ быхстон... Ныр та мæ рад —
Цæуын æнусон хасты ногæй...
Куыд быхсдзæн зæххы бын салдат?..

Мыййаг мæхи кæд уæгъды хъарын, —
Нæ мысдзæн мæн ныййарæг къуым.
Уæд мургай ме 'ртхутæг Малхъарыл,
Тыхдымгæ, развæлгъау ныддым!..

Хъайсыны фæстаг хъыг

Зæгъынц: Хъайсын, æнкъард ыстихтæ ма фысс, —
Æрмæст дæуæн нæу а дунейыл зын!..
Куыд ис гæнæн, — нæ урссæр хæхты ма мыс,
Дæ мады хъыг дæ ма кæна тыхсын?..

Куыд ис лæгæн йæхи мæрдадзы кафæн?..
Мæ нымадæй у Царды 'мсæр Мæлæт,
Æмæ нæ хъæуы бухъзæрдæ уынаффæ,
Куы скъуыйа уд мæлæты тасæй, уæд.

Лæгæн йæ цин æмæ йæ хъыг дæр — цардæй.
Лæгæн, цы уарзы, ууыл у йæ мæт...
Уый нæй, уæд цардæй чи цæуид æнкъардæй,
Фыдæвзарæн кæмæ кæсид мæлæт?..

Зæгъынц: Хъайсын, æнкъард ыстихтæ ма фысс, —
Дæ урс цухъхъайыл — сау-сауид нымæт!..
Æз та фыссын, куыд амоны мæ намыс,
Мæлæты раз дæр раст ныхас — мæ мæт.

Уыдтæн æз цæф. Уыдтæн æгомыг хасты,
Уæддæр Кавказмæ 'рыздæхын уыдис
Мæ уды ныфс... Ныр та мæ урс ныфс хаст у,
Ныр та... Мыггагмæ хицæн — уый мæ рис...

Уæддæр зæгъы, — мæлæты кой цæй хæрх у
Дæ зарджыты! — мæ хæрзгæнæг — йæ фау...
Цыма йæхæдæг басгуыхти, мæ тæрхон,
Æппынкъаддæр
æнæмæлæт Хуыцау!..

Фарс бацæттæ кодта
ХОЗИТЫ Барис

Спортивон фидиуæг

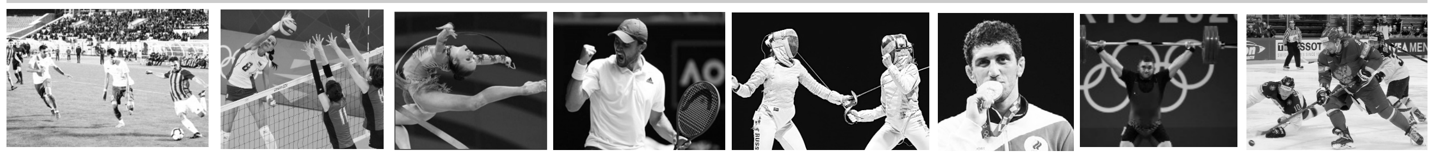

Хъæбысхæст

Æвзонг богæлттæ тырнынц “Олимп”-мæ

Грекъаг-ромаг хъæбысхæст у Олимпиаг хъæзтыты æппæты фыццаг дæр спорты хуызтæй иу.

Ирон богæлттæ ацы хъæбысхæсты хуызæй дæр сæхи равдыстой хъомысджынæй. Нæ сахъгуырд лæппутæн бантыст дунейы æппæты стырдæр æмæ кадджындæр бæрзæндтæм схизын.

Нæ богæлтты номхыгъды сты къорд амæй-ай стырдæр æнтыстытæ Уæрæсе, Европæ, дунейы чемпионатты æмæ Олимпиаг хъæзтыты архайгæйæ.

Цæмæй уыцы арфæйаг традици нæ республикæйы дарддæр дæр цæра æмæ ног фæлтæртæ тырной, сæ размæ чи уыд, уыцы спорты хъайтарты хуызæн миниуджытæ бафæзмынимæ, уый тыххæй нæ ’взонг фæлтæримæ зæрдиагæй кусынц, Дзæуджыхъæу æмæ Ирыстоны районты цы грекъаг-ромаг хъæбысхæсты клубтæ ис, уыдоны тренертæ.

Уыцы хъæбысхæсты клубтæм бирæ сывæллæттæ цæуын райдайынц 6-7-аздзыдæй.

Тренировкæтæм чи цæуы, уыцы лæппутæ уарзынц ерысты архайын æмæ сын уымæн фадæттæ аразынц сæ ахуыргæнджытæ. Кæй загъын æй хъæуы, цыфæнды ерысты дæр бахъæуы æхцайы фæрæзтæ æмæ ахæм æххуысгæнæг куы вæййы, уæд уый у арфæйаг хъуыддаг.

Ацы бонты иу ахæм ерыстæ ацыдысты Дзæуджыхъæуы 21-æм скъолайы спортивон залы. Скъолайы директор **Гарегин Саркисян** æмæ Дзæуджыхъæуы муниципалон æмбырды депутат **Кокойты Артуры** хъæппæрис æмæ æххуысæй ам, 11 декабры сæ арæхстдзинад æмæ уæлахизмæ тырнындзинад æвдыстой нæ республикæйы алы клубты 7-9-аздзыд хъомылгæнинæгтæ.

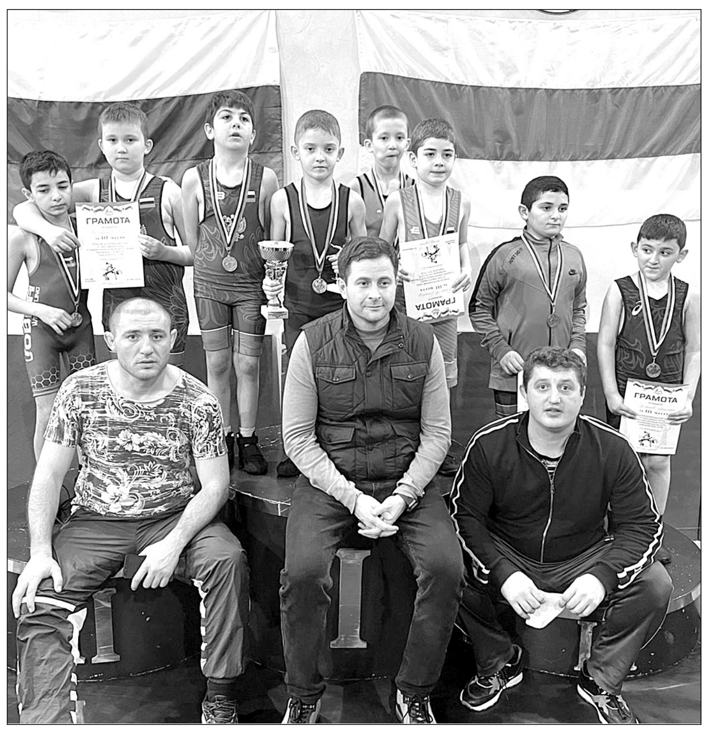

Æвзонг богæлттæм кæсын уыд тынг æхсызгон. Лæппутæ афтæ зæрдиагæй тырныдтой сæ арæхстдзинад равдисынмæ, æмæ-иу сæ фæнд куы нæ рауад, уæддæр сæ архайдæй зæрдæ рухс кодта.

Æхсызгон куыд нæ уыд, уыцы кары лæппутæн сæ фылдæр цы æппарæнтæ кодтой, кæнæ та партеры хæцгæйæ, кæрæдзийæн цы атулæнтæ арæзтой, уый уынгæйæ.

Турниры цы 140 лæппуйы архайдта, уыдон дихгонд æрцыдысты 15 уæзыл, уымæн æмæ уыцы кары иу кæнæ дыууæ килограммы уæззаудæр уæвгæйæ, æвзонг богæлттæ иухуызон уæвæрты нæ уыдысты.

Ерысты 1-аг бынæттæ рамбылдтой: 18 кг — **Стефан Демурчиев**, 20 кг — **Сократ Демурчиев**, 22 кг — **Хъугаты Георги**, 23 кг — **Дзасохты Сослан**, 25 кг — **Томайты Арсен**, 26 кг — **Харебаты Алан**, 27 кг — **Милдзыхты Спартак**, 29 кг — **Æлборты Æхсæртæг**, 30 кг — **Зæгæлты Тимур**, 32 кг — **Абдулла Хашиев**, 33 кг — **Куымæриттаты Алан**, 35 кг — **Гогниты Зауырбег**, 38 кг — **Цæллагты Ацæмæз**, 48 кг — **Дыгъуызты Давид**.

Ерысты 1-аг æмæ призон бынæттæ бацахсæг богæлттæ хорзæхджын систы майдантæ æмæ грамотæтæй.

Сæрмагонд приз "Уæлахизмæ тырнындзинад" лæвæрд æрцыд æртæ богалæн: **Даниил Шаталов, Гаглойты Хетæг** æмæ **Милдзыхты Арсенæн**.

Приз "Æппæты хуыздæр æппæрст" — райста **Абдулла Хашиев**. "Æппæты хуыздæр техникон цæттæдзиннад"-ы призæй хорзæхджын ссис **Хъалегаты Алан**, "Æппæты æрыгондæр богал"-ы приз та лæвæрд æрцыд 7-аздзыд фаззæттæ Стефан æмæ Сократ Демурчиевтæн, "Хуыздæр тæрхонгæнæг"-ыл та нымад æрцыд **Бититы Денис**.

Турниры сæйраг тæрхонгæнæг, РЦИ-Аланийы физикон культурæ æмæ спорты сгуыхт кусæг **Эмзар Карелидзе** ерысты ацыды тыххæй загъта: "Нæ ацы кары хъомылгæнинæгтæн ахæм ерыстæ сты тынг пайда. Тренировкæтæм чи цæуы, уыцы лæппутæ ерысты куы нæ архайой, уæд къуд-фæстæмæ сæ зæрдæ нал фæзæгъы залмæ цæуын дæр. Мах, ахæм æвзонг богæлттимæ чи кусы, уыдонæн зæрдиаг арфæ кæнæм, ацы турнир кæй фæрцы арæзт æрцыд, уый тыххæй. Нæ фарсмæ та æрбалæууыд Кокойты Артур æмæ нын нæ къух фæрог кодта йæ 'ххуысæй. Уæдæ мæнæ 21-æм скъолайы директор Гарегин Саркисян та скъолайы сæрмагонд зал рауæлдай кодта æмæ дзы цæуынц грекъаг-ромаг хъæбысхæсты ахуыртæ. Нæ турнир дæр ацы скъолайы кæй сарæзтам, уый Гарегин Барисы фырты фæндонæй уыд, æмæ дзы мах стæм стыр бузныг. Ерыстæ раудысты зæрдæмæдзæугæ. Ам федтам къорд суинаг лæппуйы æмæ нæ уый разæнгард кæны ноджы лæмбынæгдæр куыстмæ".

БАСКАТЫ Уырызмæг

Барадон фæтк

Ногæй та — æхцаимæ баст цæстфæливæн ми

Мæздæджы районы мидхъуыддæгты управленимæ фæхабар кодтой банчы операцитимæ баст дыууæ ног цæстфæливæн миййы тыххæй.

Ацы хатт банчы мæнг кусджыты амæттаг баисты горæты донуадзæн хæдзарад æмæ медицинон кусæндæттæй иуы специалисттæ. Хъыгдард баййафæг дыууæ адæймагæй "банчы кусджытæ" расайдтой 1,4 милуан сомы бæрц.

Дыууæ цауы дæр сты иухуызон. Фыдгæнджытæ телефонæй бадзырдтой сæ амæттæгтæм æмæ сын фæхъусын кодтой, ома, чидæртæ сæ номыл хъавынц кредиттæ райсын. Æмæ, цæмæй сæ исбон хъахъхъæдæуа, уыцы нысанимæ "банчы кусæджы" æххуысæй æвæстиатæй байгом кæнын хъæуы ног хыгъд æмæ уырдæм раивын æхцатæ. Дыууæ адæймаджы дæр фæтыхстысты æмæ "банчы кусджыты" амынддзинæдтыл дыууæ нал загътой. Афтæмæй сæ æхцатæ бакодтой цæстфæливæджыты къухы.

Кæй загъын æй хъæууы, уый фæстæ "банчы кусджыты" телефоны номыр дзуапп нал лæвардта.

Мидхъуыддæгты оргæнты кусджытæ адæммæ радон хатт сидынц, цæмæй уæлдай кæрцхъус уой ахæм цаутæм. Æнæзонгæ адæмæн нæй хъусын кæнæн банчы хыгъд æмæ картæйы сусæг бæрæггæнæнтæ.

РЦИ-Аланийы Мидхъуыддæгты министрады пресс-службæ

Арфæ

Боситы Михалы фырт Алиханæн йæ 90 азы юбилейы фæдыл

Ацы бонты нæ буц хистæр, нæ зондамонæг, хæрзуд, уæздан æмæ æгъдаухæссæг æфсымæр Боситы Алиханæн у йæ райгуырæн зæрдылдарæн бон. Уый фæдыл ын нæ зæрдæ зæгъы фидар æнæниздзинад, бинонты амонд æмæ кæстæрты рæсугъдзинад. Йæ царды бонты бирæ фыдæбæттæ æмæ тухитæ бавзæрста, уæлдайдæр та Фыдыбæстæйы Стыр хæсты рæстæг æмæ фæсхæст мæгуыр, æххормаг азты, фæлæ уæддæр йæ тых, йæ хъару нæ басастысты цардуарзон нæртон лæг – Босийы-фыртæн. Йæ куыст, йæ рæсугъд зæрдæ уыдысты æрдзимæ баст, бирæ азты фæкуыста геологæй. Бинонтæдарæг æмæ буц хистæрæн нæ фæкъаддæр сты йæ хæстæ.

Ныртæккæ дæр ма йæ карæны у саг-сæгуыты хуызæн. Нæ зæрдæ йын зæгъы бирæ азты цæрæнбон. Адæмуарзон, фæзминаг буц хистæр сæрбæрзонд у йæ бирæ кæстæртæй, уыдон сты йæ ныфс æмæ йæ хъару. Нæ уарзон, нæ фæлмæн æфсымæр, цардæй бафсæд æмæ рæстæджы хорзæх уæд дæ хай!

Нæ уарзон Алихан! Уæлвонг Ирыстоны рухс дзуæрттæ дын æххуысгæнæг уæнт æмæ дæ рæствæндаг кæнæнт!

Лæгты дзуар де 'мбал!

Дæу бирæ чи уарзы, уыцы хо Любæ

Радон номыр

"Ирæф" мыхуыр кæны

Мыхуырæй рацыд литературон-аивадон æмæ æхсæнадон-политикон журнал ”Ирæф”-ы ацы азы цыппæрæм номыр.

Прозæ æмæ поэзийы хайы прозæйæ бакæсæн ис Будайты Милусяйы уацау "Иласы фын", Сакъиты Сергейы рагон радзырд "Мæгуыр лæг Рæстдзинад куыд агуырдта", Цæлыккаты Ахмæты радзырдтæ "Хакимы лæппутæ", "Дзаджейы æхсаргард", "Адæймаджы лымæн", "Æфсымæры тыххæй".

Поэзийæ журналкæсджытæ зæрдиагæй бакæсдзысты Хохойты Энверы, Гегкиты Сосланы æмдзæвгæты циклтæ.

Хъæбæлоты Билары райгуырды 105 азы юбилеймæ, рубрикæ "Публицистикæ"-йы бынмæ бакæсæн ис Дауыраты Дамиры "Билар адæмы цæсты".

Цыколайы 170 азы кадæн журналы бакæсæн ис алыхуызон æрмæджытæ.

Рубрикæ "Фыдыбæсты сæрвæлтау"-ы бынмæ — историон наукæты доктор Муриты Дадойы "Кæндзыстæм мах уæддæр бирæ азты йæ номарæн зарæг! Гæлæбуты Мухарбеджы "Цыд уæззау тох Сырх-Дыгуры".

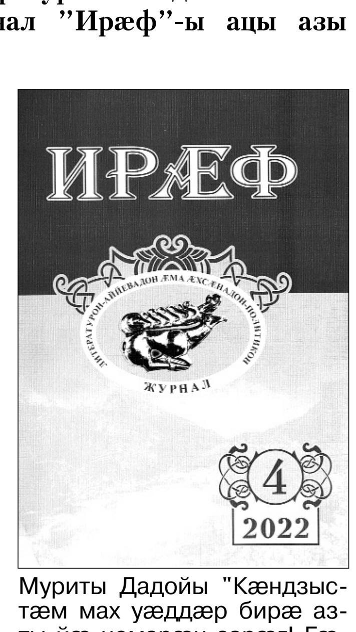

Рубрикæ "Алантæ чырыстон дин райсыны 1100 азмæ"-йы бынмæ бакæсæн ис Цопанты Валерийы "Дыгургомы чырыстон дин рапарахаткæнынад", Кукиты Русланы "Дзæрæстейы аргъауæндон æмæ Уæлаты мыггаг". Рубрикæ "Археологон ракъахæнтæ Дыгургомы" бынмæ — Александр Мошинскийы "Дыгуры фарны фæндагыл".

Рубрикæ "Фыссынц нæм"-ы бынмæ зæрдиагæй бакæсæн ис Цакъоты Русланы "Задæлесчы Нанайы историйыл афæлгæст", "Æрдхæрæны Хъанухъты Есе æмæ йæ хæцæнгарз", "Мæхческы дуры сусæгдзинад". Ацы рубрикæйы бынмæ ма бакæсæн ис Ходы Тамерланы "Лотиты Игорь æмæ йе сфæлдыстад", Малхъарты Нателлæйы "Æфсæйнагимæ æмдых", Хъариаты Фатимæйы "Сулейманы зæрдиаг лæвар".

"Ахуырадон æрмæг скъоладзаутæн", зæгъгæ, уый бынмæ цымыдисаг у Дзытиаты Ларисæйы "Алфамбылай дуне".

АБАЙТЫ Эдуард

ТЕРРИТОРИАЛЬНОЕ УПРАВЛЕНИЕ ФЕДЕРАЛЬНОГО АГЕНТСТВА ПО УПРАВЛЕНИЮ ГОСУДАРСТВЕННЫМ ИМУЩЕСТВОМ В РСО-АЛАНИЯ (ДАЛЕЕ — ОРГАНИЗАТОР ТОРГОВ) СООБЩАЕТ:
о проведении торгов по реализации арестованного УФССП по РСО-Алания имущества, принадлежащего должнику:

1. Имущество Дзарасовой З.Х., расположенное по адресу: РСО-Алания, Правобережный район, с. Зильги.

Лот № 1 - земельный участок КН 15:03:0030203:219, общей площадью 2718 кв.м. Начальная цена лота - 540 000 руб. Задаток - 27 000 руб. Шаг аукциона - 6 000 руб.

2. Имущество Цихиевой Ж.М., расположенное по адресу: РСО-Алания, Алагирский р-н, г. Алагир, северная окраина, Промышленный район.

Лот № 2 - нежилое здание, общей площадью 47,8 кв.м., нежилое здание, общей площадью 145,6 кв.м., нежилое здание, общей площадью 276,8 кв.м., нежилое здание, общей площадью 12,9 кв.м., земельный участок КН 15:07:0050403:16, общей площадью 10024 кв.м. Начальная цена лота - 6 686 250 руб. Задаток - 334 000 руб. Шаг аукциона - 67 000 руб.

3. Имущество Пухаева В.И., расположенное по адресу: РСО-Алания, Владикавказ, ул. Джанаева/Маркуса/Тамаева, 39/6/35.

Лот № 3 - нежилое помещение №№1,2,3,4,5,6,7,8 КН 15:09:0020123:147, общей площадью 454 кв.м. Начальная цена лота - 2 200 000 руб. Задаток - 110 000 руб. Шаг аукциона - 22 000 руб.

4. Имущество Абаевой И.М., расположенное по адресу: РСО-Алания, Правобережный район, с. Хумалаг, ул. Бр.Моргоевых, 9.

Лот № 4 - жилое здание КН 15:03:0100108:51, общей площадью 336,4 кв.м., земельный участок КН 15:03:0100106:28, общей площадью 2895 кв.м. Начальная цена лота - 4 111 200 руб. Задаток - 205 000 руб. Шаг аукциона - 42 000 руб.

Торги проводятся в форме аукциона (открытого по составу участников и открытого по форме подачи предложения о цене) в электронной форме на электронной площадке "РТС-Тендер", находящейся в сети интернет по адресу https://www.rts-tender.ru.

Аукцион состоится 30 декабря в 10.00 час. по московскому времени. Заявки принимаются с 14 декабря 2022 года по 28 декабря 2022 года.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, представившие в оговоренный в информационном сообщении срок, оформленные надлежащим образом документы. Заявки подаются заявителем по форме, утверждаемой продавцом, (форма заявки размещена на сайтах: Росимущества в сети "Интернет" www.rosim.ru, официальном сайте Российской Федерации в сети "Интернет" www.torgi.gov.ru, на сайте электронной площадки www.rts-tender.ru). В состав заявки входят следующие документы: 1. платежный документ с отметкой банка об исполнении, подтверждающий внесение заявителем задатка в счет обеспечения оплаты приобретения имущества. (задаток вноситься на счет электронной площадки "РТС-Тендер) 2. заявка, образец размещен на сайтах www.rosim.ru, www.torgi.gov.ru, www.rts-tender.ru, описки, исправления, помарки, зачеркнутые слова не допускаются; 3.доверенность на лицо, имеющее право действовать от имени заявителя, если заявка подается представителем заявителя, оформленная в установленном порядке, или нотариально заверенная копия такой доверенности (в случае, если доверенность на осуществление действий от имени заявителя подписана лицом, уполномоченным руководителем юридического лица, заявка должна содержать также документ, подтверждающий полномочия этого лица);4. - для юридических лиц: полученная не ранее чем за шесть месяцев до даты размещения на официальном сайте торгов извещения о проведении аукциона выписка из единого государственного реестра юридических лиц или нотариально заверенная копия такой выписки; заверенные копии учредительных документов заявителя; письменное решение соответствующего органа управления заявителя, разрешающее приобретение имущества, если это необходимо в соответствии учредительными документами; документ, подтверждающий полномочия лица на осуществление действий от имени заявителя; декларация о соответствии требованиям п. 5 ст. 449.1 ГК РФ (в письменном виде, в свободной форме); - для индивидуальных предпринимателей: полученная не ранее чем за шесть месяцев до даты размещения на официальном сайте торгов извещения о проведении аукциона выписка из единого государственного реестра индивидуальных предпринимателей; копия паспорта заявителя (все листы); нотариально заверенная доверенность на лицо, уполномоченное действовать от имени заявителя в случае подачи заявки представителем заявителя; декларация о соответствии требованиям п. 5 ст. 449.1 ГК РФ (в письменном виде, в свободной форме); - для физических лиц: копия паспорта заявителя (все листы); нотариально заверенная доверенность представителя физического лица в случае подачи заявки представителем заявителя; декларация о соответствии требованиям п. 5 ст. 449.1 ГК РФ (в письменном виде, в свободной форме); - для иностранных граждан и иностранных юридических лиц: заявка на участие в торгах по установленной форме; надлежащим образом заверенный перевод на русский язык документов о государственной регистрации юридического лица или физического лица в качестве индивидуального предпринимателя в соответствии с законодательством соответствующего государства и документов, удостоверяющих личность физического лица; нотариально заверенная доверенность представителя физического лица в случае подачи заявки представителем заявителя; декларация о соответствии требованиям п. 5 ст. 449.1 ГК РФ (в письменном виде, в свободной форме). Иностранные физические и юридические лица допускаются к участию в торгах с соблюдением законодательства Российской Федерации. Одно лицо имеет право подать только одну заявку. Заявка представляет собой полный комплект документов, представляемых заявителем для участия в аукционе. Заявка и все документы, связанные с этой заявкой, должны составляться на русском языке. Заявитель направляет заявку с приложенными документами в установленный срок в форме скан-образов документов через электронную площадку. Документы, подаваемые юридическим лицом, направляются в виде скан-образов документов, подписанных уполномоченным лицом и печатью организации. Подача заявки осуществляется через электронную площадку в соответствии с регламентом электронной торговой площадки, размещенным на сайте https://www.rts-tender.ru, в подразделе "Документы Электронной площадки "РТС-тендер" для проведения имущественных торгов" раздела "Имущество", иными нормативными документами электронной площадки. Участие в торгах производится в соответствии с тарифами, установленными нормативными документами электронной площадки и размещенными на сайте https://www.rts-tender.ru, в разделе "Тарифы". Декларация о соответствии претендента требованиям п. 5 ст. 449.1 ГК РФ изготавливается в простой письменной форме, из содержания должно следовать заявление о соответствии претендента требованиям указанной нормы. Претендент не допускается к участию в аукционе, если: - претендент не может быть покупателем в соответствии с законодательством Российской Федерации; - представленные документы оформлены с нарушением требований законодательства Российской Федерации и порядка, установленного в настоящем информационном сообщении; - не подтверждено поступление в установленный срок задатка; - в иных случаях, установленных действующим законодательством. Победителем аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену за продаваемое имущество. Протокол о результатах торгов, имеющий силу договора, подписывается с победителем торгов не ранее чем через 10 (десять) дней со дня их проведения. Оплата приобретаемого имущества производится в течение 5 (пяти) рабочих дней с даты подписания протокола о результатах торгов. При отказе от подписания протокола о результатах торгов и невнесении денежных средств в счет оплаты приобретенного имущества, задаток победителю торгов не возвращается. Право собственности на имущество переходит к покупателю в порядке, установленном законодательством Российской Федерации. Право собственности на приобретенное имущество оформляется покупателем самостоятельно и за собственный счет. Торги, в которых принял участие только один участник, признаются несостоявшимися. Организатор торгов оставляет за собой право снять выставленное имущество с торгов по указанию судебного пристава-исполнителя. Денежные средства, внесенные в качестве задатка на участие в аукционе победителем торгов, зачитываются в качестве оплаты покупной цены имущества. При не перечислении покупателем покупной цены в срок, он считается уклонившимся от заключения договора. В случае уклонения победителя аукциона от заключения договора задаток не возвращается. Если торги не состоялись или отменены, задатки подлежат возврату заявителям. Задаток возвращается также лицам, которые участвовали в торгах, но не выиграли их. Возврат задатка осуществляет оператор электронной площадки в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня подписания Протокола о результатах торгов. Все вопросы, касающиеся проведения аукциона, но не нашедшие отражения в настоящем информационном сообщении, регулируются в соответствии с законодательством Российской Федерации. Получить дополнительную информацию о торгах и о правилах их проведения, ознакомиться с формой заявления, с проектом договора купли-продажи можно на официальном сайте http://www.torgi.gov.ru, сайте электронной торговой площадки на сайте https://www.rts-tender.ru и сайте Росимущества в сети "Интернет" www.rosim.ru. Ознакомление с документами на имущество, имеющимися в наличии у организатора торгов осуществляется путем направления запроса на электронную почту по адресу: tu15@rosim.gov.ru, A.Dulaeva@rosim.ru. Заявителю в запросе необходимо указать: ФИО, контактный телефон, адрес электронной почты. Ответ на запрос будет направлен на адрес электронной почты, указанный в запросе.

ПАДДЗАХАДОН ИСБОНЫ УЫНАФФÆЙАДЫ ФЕДЕРАЛОН АГЕНТАДЫ ЦÆГАТИРЫСТОЙНАГ ТЕРРИТОРИОН УПРАВЛЕНИ (ДАРДДÆР — БАЗАРАДÆН ФАДÆТТÆ АРАЗÆГ) ХЪУСЫН КÆНЫ:
управлени кæй æрцахста, дæлдæр амынд хæсдарджытæм хауæг, уыцы исбон ауæй кæныны фæдыл базарад сæххæст кæныны тыххæй хабар:

1. Дзарасаты З.Х. исбон, адрис: РЦИ-Алани, Рахизфарсы район, Зилгæ.

Лот № 1 - зæххы хай, КН 15:03:0030203:219, иумæйаг фæзуат - 2718 кв.м. Лоты райдиан аргъ - 540000 сомы. Цъынды - 27000 сомы. Аукционы къæпхæн - 6000 сомы.

2. Цихиты Ж.М. исбон, адрис: РЦИ-Алани, Алагир, цæгатаг кæрон, Промышленнон тæлм.

Лот № 2 - æнæцæрæн бæстыхай, иумæйаг фæзуат - 47,8 кв.м., æнæцæрæн бæстыхай, иумæйаг фæзуат - 145,6 кв.м., æнæцæрæн бæстыхай, иумæйаг фæзуат - 276,8 кв.м., æнæцæрæн бæстыхай, иумæйаг фæзуат - 12,9 кв.м., зæххы хай, КН 15:07:0050403:16, иумæйаг фæзуат - 10024 кв.м. Лоты райдиан аргъ - 6686250 сомы. Цъынды - 334000 сомы. Аукционы къæпхæн - 67000 сомы.

3. Пухаты В.И. исбон, адрис: РЦИ-Алани, Дзæуджыхъæу, Дзанайы-фырты/Маркусы/Тамайы-фырты уынгты тигъ, 39/6/35.

Лот № 3 - æнæцæрæн агъуыст №№ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, КН 15:09:0020123:147, иумæйаг фæзуат - 454 кв.м. Лоты райдиан аргъ - 2200000 сомы. Цъынды - 110 000 сомы. Аукционы къæпхæн - 22000 сомы.

4. Абайты И.М. исбон, адрис: РЦИ-Алани, Рахизфарсы район, Хуымæллæг, Моргуаты æфсымæрты уынг, 9.

Лот № 4 - цæрæнуат, КН 15:03:0100108:51, иумæйаг фæзуат - 336,4 кв.м., зæххы хай, КН 15:03:0100106:28, иумæйаг фæзуат - 2895 кв.м. Лоты райдиан аргъ - 4111200 сомы. Цъынды - 205000 сомы. Аукционы къæпхæн - 42000 сомы.

Аукцион ацæудзæн 2022 азы 30 декабры Мæскуыйы рæстæгмæ гæсгæ 10.00 сахатыл. Куырдиæттæ барвитæн ис 2022 азы 14 декабрæй 28 декабрмæ.

Информацион хъусынгæнинаджы амынд афон, æмбæлгæ уагæй арæзт гæххæттытæ чи бавдиса, аукционы архайыны бар ис ахæм юридикон æмæ физикон иуæгтæм. Уæйгæнæг кæй сфидар кæна, куырдиатæрвитæг куырдиæттæ барвиты ахæм хуызмæ гæсгæ (куырдиаты хуыз æвæрд ис сайтты: интернеты хызæджы "Росимущество"-йы сайт www.rosim.ru, интернеты хызæджы Уæрæсейы Федерацийы официалон сайт www.torgi.gov.ru æмæ электронон фæзы сайт www.rts-tender.ru). Куырдиатмæ хауынц мæнæ ахæм гæххæттытæ: 1. балхæнинаг исбоны аргъ бафидынæн фадæтты арæзтады хыгъдмæ куырдиат барвитæг цъынды кæй бахаста, ууыл дзурæг æххæсткæнынады тыххæй банчы нысанимæ фиддонты гæххæтт (цъынды бахæссынц "РТС-тендер"-ы электронон фæзы хыгъдмæ); 2. куырдиат, йæ хуызæг æвæрд ис сайтты www.rosim.ru-йы, www.torgi.gov.ru æмæ www.rts-tender.ru-йы, рæдыдтытæ, срастгæнинæгтæ æмæ хахгонд дзырдтæ дзы хъуамæ ма уа; 3. куырдиатæрвитæджы номæй архайыны бар кæмæ ис, ахæм адæймагыл æууæнчы гæххæтт, куырдиат кæд куырдиатæрвитæджы минæвар барвыста, уæд, æмбæлгæ уагæй арæзт, науæд нотариусы мыхуыримæ амынд æууæнчы гæххæтты халдих (юридикон иуæджы разамонæджы бæрнджын адæймаг йæ къух кæм сæвæрдта, куырдиатæрвитæджы номæй архайыны фæдыл æууæнчы ахæм гæххæтт кæд ис, уæд (ацы адæймаджы бартæ æцæг кæй сты, куырдиаты хъуамæ уа ууыл дзурæг гæххæтт дæр); 4. юридикон иуæгтæн: аукцион саразыны тыххæй хъусынгæнинаг базарады иумæйаг паддзахадон номхыгъдæй рафысты гæххæтт аукционы саразыны тыххæй хъусынгæнинаг базарады официалон сайты сæвæрыны бонæй æппынкъаддæр æхсæз мæйы раздæр ист юридикон иуæгты иумæйаг паддзахадон номхыгъд рафысты гæххæтт, кæнæ, нотариусы мыхуыр кæм ис, ахæм рафысты гæххæтты халдих; исбон балхæныны бар чи дæтты, куырдиатæрвитæджы уынаффæйады æмбæлгæ оргæны гæххæттыл фыст, ахæм уынаффæ, бындурæвæрæг гæххæттытæм гæсгæ афтæ бакæнын кæд хъæуы, уæд; куырдиатæрвитæджы номæй архайд æххæст кæныны фæдыл адæймаджы барты æнæхиндзинад æвдисæг гæххæтт; УФ-йы Граждайнаг кодексы 449.1-æм статьяйы 5-æм пункты домæнтæм гæсгæ декларации (гæххæттыл фыстæй, уæгъдибар уагæй); - индивидуалон амалиуæггæнджытæн: аукцион саразыны тыххæй хъусынгæнинаг базарады официалон сайты сæвæрыны бонæй æппынкъаддæр æхсæз мæйы раздæр ист индивидуалон амалиуæггæнджыты иумæйаг паддзахадон номхыгъдæй рафысты гæххæтт; куырдиатæрвитæджы паспорты халдих (æппæт сыфтæ); нотариусы мыхуыр кæм ис, куырдиатæрвитæджы номæй архайыны бартимæ адæймаджы æууæнчы, ахæм гæххæтт, куырдиатæрвитæджы минæвар куырдиат кæд барвита, уæд; УФ-йы Граждайнаг кодексы 449.1-æм статьяйы 5-æм пункты домæнты аккагдзинады тыххæй декларации (гæххæттыл фыстæй, уæгъдибар уагæй); - физикон иуæгтæн: куырдиатæрвитæджы паспорты халдих (æппæт сыфтæ); нотариусы мыхуыр кæм ис, физикон иуæджы минæвары æууæнчы, ахæм гæххæтт, куырдиатæрвитæджы минæвар куырдиат кæд барвыста, уæд; УФ-йы Граждайнаг кодексы 449.1-æм статьяйы 5-æм пункты домæнты аккагдзинады тыххæй декларации (гæххæттыл фыстæй, уæгъдибар уагæй); - фæсарæйнаг адæймæгтæ æмæ фæсарæйнаг юридикон иуæгтæн: фидаргонд хуызæгмæ гæсгæ базарады архайды фæдыл куырдиат; æмбæлгæ уагæй мыхуыр æвæрд кæуыл ис, иу кæнæ иннæ паддзахады закъонæвæрынадмæ гæсгæ индивидуалон амалиуæггæнæджы хуызы юридикон кæнæ физикон иуæджы паддзахадон регистрацийы тыххæй æмæ физикон иуæджы æцæгдзинад æвдисæг гæххæттыты уырыссаг æвзагмæ, ахæм тæлмац; нотариусы мыхуыр кæуыл ис, физикон иуæджы минæвары æууæнчы, ахæм гæххæтт, куырдиатæрвитæджы минæвар куырдиат кæд барвыста, уæд; УФ-йы Граждайнаг кодексы 449.1-æм статьяйы 5-æм пункты домæнты аккагдзинады тыххæй декларации (гæххæттыл фыстæй, уæгъдибар уагæй). Фæсарæйнаг физикон æмæ юридикон иуæгтæн базарады архайыны бар радтынц Уæрæсейы Федерацийы закъонæвæрынад æххæст кæныны æууæлимæ. Иу адæймагмæ ис æрмæст иу куырдиат барвитыны бар. Куырдиатæрвитæг аукционы архайынæн кæй барвиты, ахæм гæххæттыты æххæст комплект нымад у куырдиатыл. Куырдиат æмæ ацы куырдиатимæ баст æппæт гæххæттытæ фыссын æмбæлы уырыссагау. Куырдиатæрвитæг бафтауинаг гæххæттытимæ куырдиат фидаргонд афон гæххæттыты скан-хуызæгты уагæй барвиты электронон фæзы фæрцы. Бæрнджын адæймаг йæ къух кæм сæвæрдта, æмæ, кусæндоны мыхуыр æвæрд кæм ис, юридикон иуæджы æрвыст, ахæм гæххæттытæ æрвыст цæуынц гæххæттыты скан-хуызæгты уагæй. Хайад "Имущество"-йы исбонадон базартæ æххæст кæнынæн дæлхайад "Документы Электронной площадки" РТС-тендер"-ы сайт https://www.rts-tender.ru-йы æвæрд электронон базарадон фæзы уагæвæрд æмæ электронон фæзы æндæр нормативон гæххæттытæм гæсгæ куырдиат барвитынц электронон фæзы фæрцы. Электронон фæзы нормативон гæххæттытæ кæй сфидар кодтой æмæ сайт https://www.rts-tender.ru-йы хайад "Тарифы"-йы кæй сæвæрдтой, базарадон архайд æххæст кæнынц ахæм æргътæм гæсгæ. Претендент УФ-йы Граждайнаг кодексы 449.1-æм статьяйы 5-æм пункты домæнты аккаг кæй у, уый тыххæй декларации хуымæтæджы уагæй фыссынц гæххæттыл (претендент амынд нормæйы домæнты аккаг у, зæгъгæ, мидис хъуамæ афтæ амона).

Уæрæсейы Федерацийы закъонæвæрынадмæ гæсгæ, претендентмæ æлхæнæг уæвыны бар кæд нæй, Уæрæсейы Федерацийы закъонæвæрынад æмæ ацы информацион хъусынгæнинаг кæй амонынц, æвдыст гæххæттытæ, уыцы домæнтæ æмæ фæтк кæд халынц, цъындыйы тыххæй бадзырды амынд хыгъдмæ цъынды афоныл кæд нæ бафтыд, уæд, стæй архайæг, закъонæвæрынады амынд æндæр уавæрты аукционы архайынмæ претенденты нæ бауадзынц.

Уæйгæнинаг, исбоны тыххæй æппæтæй стырдæр аргъ чи бавдиса, уыцы архайæджы нымайынц аукционы уæлахиздзауыл. Бадзырды тых кæмæ ис, базарады уæлахиздзауимæ, ахæм суагъæйы къухтæ æрæвæрынц базарад баххæст кæныны бонæй æппынкъаддæр 10 (дæс) боны фæстæ. Æлхæнинаг исбоны аргъ бафидынц базарады бæрæггæнæнты тыххæй суагъæйы къухтæ æрæвæрыны бонæй 5 (фондз) кусгæ боны дæргъы. Бадзырды тых кæмæ ис, аукцион аразыны бон базарады уæлахиздзауимæ сфидар кæнынц базарады бæрæггæнæнты тыххæй, ахæм суагъæ. Базарады уæлахиздзау, йæ къух базарады бæрæггæнæнты тыххæй суагъæйы æрæвæрынил кæд не сразы уа æмæ æлхæд исбоны аргъ бафидыны хыгъдмæ æхца фыст кæд не 'рцæуой, уæд базарады уæлахиздзауæн цъынды фæстæмæ нал радтынц. Исбонады бар æлхæнæгмæ раивы Уæрæсейы Федерацийы закъонæвæрынады фæткмæ гæсгæ. Æлхæнæг æлхæд исбоны фæдыл исбонады барæн гæххæттытæ саразы хæдбарæй хи фæрæзты хардзæй. Æрмæст иунæг архайæг кæм архайдта, ахæм базарад нымад у æнæзакъоныл.

Тæрхонадон пъырыстыф-æххæстгæнæджы бардзырдмæ гæсгæ, базарадæн фадæттæ саразæгмæ ис æвæрд исбон базарадæй сисыны бар.

Базарады уæлахиздзау аукционы архайды фæдыл цъындыйы хуызы кæй бахаста, уыцы æхцайы фæрæзтæ нымад æрцæуынц исбоны балхæнинаг аргъы бафыстыл. Æлхæнинаг аргъ афоныл чи нæ бафида, уыцы æлхæнæг нымад æрцæуы, бадзырд сфидар кæнынæй хи фæтылифгæнæгыл. Аукционы уæлахиздзау, бадзырд сфидар кæнынæй, йæхи кæд фæтылиф кæна, уæд ын цъынды фæстæмæ нæ радтынц. Базарад æххæстгонд кæд не 'рцыд, науæд æй кæд аивтой, уæд цъындытæ куырдиатæрвитджытæн фæстæмæ радтын æмбæлы. Базарады чи архайдта, фæлæ дзы чи нæ фæуæлахиз, цъындытæ, уыцы адæймæгтæн дæр фæстæмæ радтынц. Цъынды фæстæмæ радты электронон фæзы оператор базарады бæрæггæнæнты тыххæй суагъæйы къух æрæвæрыны бонæй 5 (фондз) кусгæ боны дæргъы.

Аукцион саразынмæ бар чи дары, фæлæ ацы информацион хъусынгæнинаг кæй нæ амоны, æппæт уыцы фарстытæ лыггонд цæуынц Уæрæсейы Федерацийы закъонæвæрынадмæ гæсгæ. Адæймагæн ис интернеты хызæджы официалон сайт https://www.torgi.gov.ru-йы, электронон базарадон фæзы сайт https://www.rts-tender.ru æмæ "Росимущество"-йы сайт www.rosim.ru-йы фæрцы базарад æххæст кæныны тыххæй уæлæмхасæн хабæрттæ базоныны, стæй куырдиаты хуызæгимæ æмæ балхæды-уæйкæнынады бадзырды проектимæ базонгæ уæвыны бар. Мæнæ ахæм адрис tu15@rosim.gov.ru., A.Dulaeva@rosim.ru-йы электронон постмæ фарст барвитыны фæрцы адæймагæн ис базарадæн фадæттæ саразæгмæ уæвæг исбоны гæххæттытимæ базонгæ уæвыны фадат. Фарстбарвитæджы хæс у мыггаг, ном, фыды ном, контактон телефон æмæ электронон посты адрис фарсты бацамонын. Фарсты кæй амонынц, фарстæн дзуапп барвитдзысты электронон посты ахæм адрисмæ гæсгæ.

Номыры радхæссæг редактор — **Абайты Эдуард.**
Рауагъды редактор — **Гæззаты Фатимæ.**
Дизайн: 1-аг фарсæн — **Гуыцмæзты Зæринæ;**
2-аг фарсæн — **Халиты Изæ;**
3-аг æмæ 4-æм фæрстæн — **Рубайты Нелли.**
Корректортæ: 1-аг фарсæн — **Фæрниаты Мæдинæ;**
2-аг æмæ 4-æм фæрстæн — **Гаглойты Наташæ;**
3-аг фарсæн — **Дзоцъиты Тамарæ.**

"Рæстдзинад" цæуы къуыри 5 хатты

Газет уадзынц: РЦИ-Аланийы Парламент, РЦИ-Аланийы Хицауад, паддзахадон бюджетон кусæндон "Республикон адæмон газет "Рæстдзинад"-ы редакци"

Газет регистрацигонд æрцыд Бастдзинады, информацион технологитæ æмæ дзыллон коммуникациты къабазы архайдмæ цæстдарды федералон службæйы РЦИ-Аланийы управленийы 2012 азы 30 мартъийы (регистрацион номыр ПИ № ТУ 15-00063)

Сæйраг редактор ХОЗИТЫ Барис

Сæйраг редакторы исæн уат — 25-96-27.

Сæйраг редакторы хæдивджытæ: **Бутаты Эльзæ — 25-63-19, Сланты Аслан — 25-94-37.** Бæрнон нымæрдар: **Саутæты Тамилæ — 25-93-68.** Шеф-редактортæ: **Касаты Батрадз — 25-93-74, Абайты Эдуард — 25-99-33.** Рауагъды редактортæ: **Баскаты Эльзæ, Гæззаты Фатимæ — 25-91-89.** Сæйраг бухгалтер: **Дойаты Ленæ — 25-94-19.** Уацхæсджытæ: **Гасанты Валери — 25-96-50, Баскаты Уырызмæг — 25-96-31, Гугкаты Жаннæ — 25-96-50, Дедегкаты Зæлинæ — 25-94-57, Тохсырты Къоста — 25-91-92, Хъойбайты Галинæ — 25-90-54, Гобозты Агуындæ, Цæгæраты Эльмирæ — 25-96-16.** Къамисæг: **Хъайырты Дианæ — 25-91-88.** Сайты редактор: **Хозиты Дзерассæ — 25-90-54.** Рекламæйы хайады сæргълæууæг: **Бызыккаты Земфирæ — 25-67-03.** Корректортæ — **25-93-36,** компьютерон цех — **25-93-97.**

✓ Нæ газетæй ист æрмæгæй æндæр мыхуырон рауагъды пайдагонд куы цæуа, уæд хъуамæ æнæмæнг бæрæггонд уа, “Рæстдзинад”-æй йæ кæй систой, уый.
✓ Фыстæджытæ, къухфыстытæ, къамтæ æмæ нывтæн рецензи нæ дæттæм, стæй сæ автортæм дæр фæстæмæ не ‘рвитæм.
✓ Газеты цы æрмæджытæ рацæуа, уыдоныл бæрнондзинад хæссынц сæ автортæ.
✓ Рекламæ æмæ хъусынгæнинæгты тыххæй “Рæстдзинад”-ы редакци йæхимæ бæрнондзинад нæ исы.

Редакци, рауагъдад æмæ типографийы адрис:
362015, РЦИ-Алани, г. Дзæуджыхъæу, Къостайы проспект, 11.
Мыхуыргонд цæуы акционерон æхсæнад “Ирыстон-полиграфсервис”-ы

Офсетон мыхуыр
1.88 мыхуырон сыфы.
Газет цæуы къуыри фондз хатты.
Индекс 53901. Тираж 3508.
Заказ № 1391.
Мыхуырмæ хъуамæ фыст æрцæуа — 18.00.
Мыхуырмæ фыст æрцыд — 18.00.

Email: rastdzinad@mail.ru
Сайт: www.rastdzinad.ru